

COMPLEXE STADSPROJECTEN

draaiboek

Naam website KCVS

PROJECTDEFINITIE

Oorspronkelijke naam document

Projectdefinitie Masterplan Rugeveld - Boterlaar - Silsburg

Project

Park Groot Schijn Antwerpen

Projectdefinitie
Masterplan
Ruggeveld – Boterlaar-Silsburg

Projectdefinitie Masterplan Ruggenveld - Boterlaar-Silsburg

Auteurs Pieter-Jan Bruynseels, Bert Claes, Isabelle De Colvenaer, Patrick Dictus, Klaas Meesters, Luc Naudts, Kris Peeters, Filip Pittillion, Katrien Raeymaekers, Claire Verstraeten | **Projectleider** Bert Claes | **Denktank projectdefinitie** Bert Claes, Maud Coppenrath, Sandra Lintermans, Filip Pittillion, Jeffry Van Waeyenberghe | **Stuurgroep projectdefinitie** Pieter-Jan Bruynseels, Bert Claes, Fanny Degraeve, Steven De Meyer, Patrick Dictus, Elsebie Huybrechts, Luc Naudts, Kris Peeters, Filip Pittillion, Katrien Raeymaekers, Wim Seghers, Lien Van Schel, Dries Vermunicht, Claire Verstraeten | **Opvolging team stadsbouwmeester** Kristiaan Borret, Elsebie Huybrechts, Peter Vanden Abeele | **AG Stadsplanning Antwerpen** Grote Markt 1, 2000 Antwerpen | **Raad van Bestuur** Ludo Van Campenhout, Guy Lauwers, Patrick Janssens, Robert Voorhamme, Luc Bungeneers, Monica De Coninck, Marc Van Peel, Philip Heylen, Leen Verbist, Freya Piryms, Staf Neel, Griet Geerinck, Annick De Ridder, Greet Van Gool, Paul De Weerd, Koen Derkinderen, Roel Verhaert, Eddy Schevernels | **Directiecomité** Griet Geerinck, Hardwin De Wever, Koen Derkinderen, Jan Verhaert

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
1.1 Voorwerp van de opdracht.....	5
1.2 Opdrachtgever	5
1.3 Contact.....	5
2 Context	7
2.1 Ruimtelijke context.....	7
2.1.1 Bestaande toestand.....	8
2.1.2 Gerealiseerde, lopende of geplande projecten in de buurt	9
2.2 Planningscontext.....	16
2.2.1 Ruimtelijk uitvoeringsplan Ruggeveld-Silburg	16
2.2.2 Strategisch Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen	20
2.2.3 Mobiliteitsplan	23
2.2.4 Wijkcirculatieplan	26
2.2.5 Eigendomsstructuur.....	27
2.2.6 Sanering	27
2.3 Beleidscontext.....	28
3 Ambitie en doelstellingen van de opdrachtgever	33
3.1 Ambities voor het park Ruggeveld - Boterlaar-Silburg.....	33
3.2 Ambitie voor de opdracht.....	34
3.2.1 Het masterplan als kader voor een autonome uitwerking van de verschillende programmaonderdelen	34
3.2.2 Een gedragen masterplan	34
3.2.3 Het masterplan als plannenkader op drie niveaus	36
3.3 Aandachtspunten inzake mobiliteit	42
4 Proces	45
4.1 Plan van aanpak	45
4.2 Processtappen	46
4.3 Rol van de ontwerper	47
5 Traject.....	48
5.1 Overlegstructuur	48
5.2 Communicatie en participatie.....	49
6 Samenstelling van de opdracht voor het masterplan	51
6.1 Ontwerpproces masterplan.....	51
6.1.1 Fase 1: opstart / synthese	51
6.1.2 Fase 2: masterplan	51
6.2 Finaliteit van de opdracht.....	52
6.3 Timing	52
6.4 Te leveren documenten masterplan	53
6.5 Erelonen.....	54
7 Administratieve bepalingen minicompetitie	56
7.1 Procedure.....	56
7.2 Vragen betreffende de opdracht	56
7.3 In te leveren documenten voor offerte	56
7.4 Gunningscriteria	57
7.5 Beoordelingscommissie	57
7.6 Wedstrijdpremie	57
8 Bijlagen.....	58

Inleiding

1.1 Voorwerp van de opdracht

Het voorwerp van de ontwerpoperdracht betreft de opmaak van een masterplan voor het projectgebied Rugeveld - Boterlaar-Silburg gelegen te Antwerpen, in het oosten van het district Deurne.

Stad Antwerpen wil met het masterplan voor het park Rugeveld - Boterlaar-Silburg een plannenkader maken dat een autonome uitwerking van de verschillende programmaonderdelen mogelijk maakt. Het doel is om, door middel van een breed participatief traject met de betrokken stadsdiensten, gebruikers en bewoners van het park en buurtbewoners keuzes te kunnen maken voor de ontwikkeling van het gebied. Het ruimtelijk uitvoeringsplan Rugeveld-Silburg vormt het kader voor de opmaak van het masterplan Rugeveld - Boterlaar-Silburg.

Deze projectdefinitie legt eerder de ambitie vast voor het gebied, het participatieproces en de gewenste resultaten van het ontwerpproces. De projectdefinitie bevat geen afgetoetst en ontwerpmatig onderzocht programma van eisen. Dit vormt een onderdeel van de vraag aan de externe ontwerper.

1.2 Opdrachtgever

Autonoom Gemeentebedrijf Stadsplanning Antwerpen
Grote Markt 1
2000 Antwerpen

1.3 Contact

Voor de inhoudelijke vragen met betrekking tot het project, de procedure en de dagelijkse werking:

Bert Claes
Projectleider Rugeveld – Boterlaar-Silburg
Autonoom Gemeentebedrijf Stadsplanning Antwerpen
Desguinlei 33 | 2018 Antwerpen
Tel. 03 338 51 22
bert.claes@stadsplanning.antwerpen.be

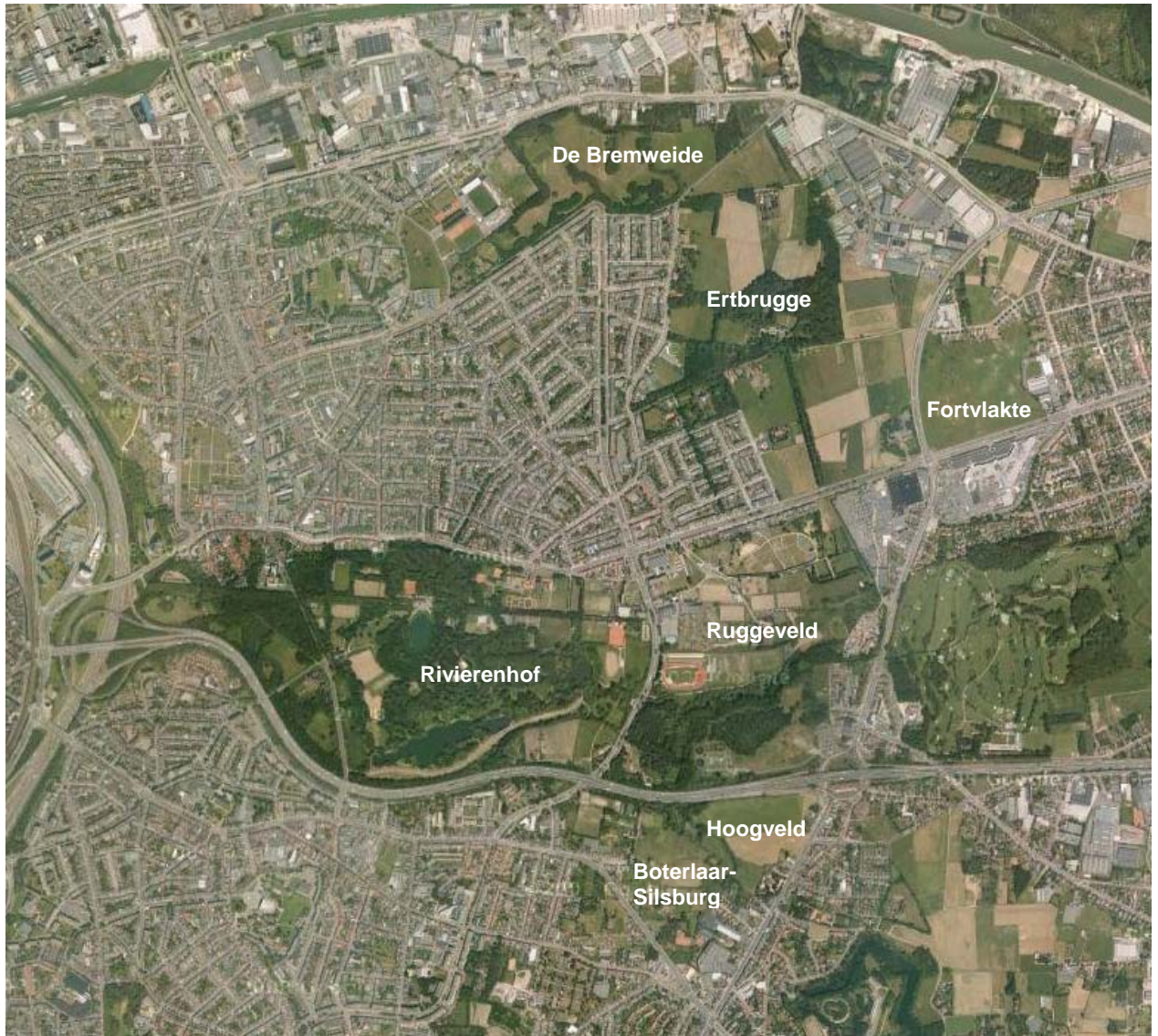
Voor vragen met betrekking tot het contract:

Dienst stadsbouwmeester
Desguinlei 33 | 2018 Antwerpen
Tel. 03 338 21 14

2 Context

2.1 Ruimtelijke context

Het gebied bevindt zich in het oosten van het district Deurne in het verlengde van het park Rivierenhof en ten zuiden van Ertbrugge. Het projectgebied wordt begrensd door:

- De Wommelgemsesteenweg, het Groot Schijn en de Koude Beek in het oosten
- De Boterlaarbaan en de Van Strijdoncklaan in het zuiden
- Rugeveldlaan in het westen
- August Van de Wielelei in het noorden

2.1.1 Bestaande toestand

Oppervlakte

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 83 ha, inclusief bebouwing.

Waterlopen

De studiegebieden Ruggeveld en Silsburg zijn gelegen in de Schijnvallei. De waterloop het Groot Schijn bepaalt grotendeels de zuidelijke grens van het Ruggeveld. De Koude Beek is een zijstroom van het Groot Schijn en tekent de oostelijke grens van het studiegebied Silsburg. De studiegebieden worden gescheiden door de E34, de Koude Beek heeft een doorgang onder de snelweg. Beide waterlopen maken deel uit van het deelbekken Boven Schijn, gelegen in het Benedenscheldebekken.

Bos

Er bevindt zich een loofbos van circa 18,36ha tussen het Groot Schijn en de E313, waarvan het grootste gedeelte is gelegen op het grondgebied van de gemeente Wommelgem. Verder zijn er nog enkele kleine bosdelen langs het Groot Schijn en de Koude Beek.

Wegen, parkeren, fietsroutes en fietsknooppuntennetwerk

De August Van de Wielelei en de E34 zijn noordelijk en zuidelijk van het gebied Ruggeveld belangrijke oost-west verbindingen. De Ruggeveldlaan is een belangrijke lokale verbinding in noord-zuid richting. De Krijgsbaan/Autolei (R11) is een belangrijke verkeersader ten oosten van Ruggeveld.

Vanaf de Ruggeveldlaan is er een toegang naar de ijschaatsbaan en de skipiste, en een toegang naar de atletiekpiste. De parking van de begraafplaats kan men bereiken via de August van de Wielelei. Vanaf de Wommelgemsesteenweg zijn er kleine onduidelijke doorsteken naar het gebied Ruggeveld enkel voor fietsers en voetgangers.

De middenberm van de Ruggeveldlaan biedt een grote parkeercapaciteit. Ter hoogte van de ijschaatsbaan, de skipiste en de rolschaatsbaan bevindt zich een parking met circa 185 parkeerplaatsen.

Bij de atletiekpiste is er parking voor een 70-tal wagens. Aan de ingang van de begraafplaats bevindt zich een parking met een 50-tal parkeerplaatsen. Verder wordt er in het gebied op diverse plaatsen, zoals bij de voetbalvelden, de hondenclubs, de jeugdverenigingen,... wild geparkeerd. Er is een alternatieve functionele fietsroute die Rivierenhof en Rugeveld in oostwestelijke richting kruist. Ten westen van Rivierenhof sluit deze route aan op het fietspad langs de Ring, ten oosten van Rugeveld vormt ze een verbinding met de R11. In Rivierenhof is de fietsroute makkelijk af te lezen. Ze volgt er de Parkweg, de oost-west dreef die het park een duidelijke ruggengraat geeft. In Rugeveld is de fietsroute moeilijker terug te vinden.

De route maakt op de Rugeveldlaan een knik naar het noorden en loopt volgens het tracé van een oude buurtweg ten noorden van de ijschaatsbaan en de skipiste, via de volkstuintjes en de voetbalvelden richting Krijgsbaan. Een duidelijke structuur ontbreekt in dit gebied. Het pad zelf verschilt in aanleg en rijcomfort. Een andere alternatieve functionele fietsroute loopt langs de Rugeveldlaan.

Het gebied Silburg wordt doorkruist door de Peter Benoitlaan, deze heeft zowel een oost-west als een noord-zuid georiënteerd deel, er is geen verbinding voor autoverkeer tussen de twee delen, ze lopen dood. Ook de Boterlaarbaan maakt een lus doorheen het gebied en sluit aan bij de Van Strydoncklaan. De Boterlaarbaan vormt een belangrijke toegangsweg voor heel Deurne-Zuid en is ook de belangrijkste toegangsweg tot Silburg. Het is tevens een woonstraat. Tijdens het weekend, bij gebruik van de voetbalvelden, wordt er geparkeerd langs de Peter Benoitlaan en op middenberm van de Rugeveldlaan (parking buiten het studiegebied). Aan de overzijde van de volkstuinten ter hoogte van de Boterlaarbaan bevindt zich een parking voor een 20-tal wagens (parking buiten het studiegebied). De fietsroute die in het zuiden van Rivierenhof parallel loopt met de snelweg E34, knikt af op de Rugeveldlaan om ter hoogte van Silburg aan te sluiten op de Peter Benoitlaan en loopt verder naar Hoogveld in de gemeente Wommelgem. Ze vormt een verbinding tussen de fietsknooppunten 3 (Rivierenhof) en 15 (Wommelgem).

Gebruik

Te Rugeveld zijn volgende functies te vinden in het gebied:

▪ IJsschaatsbaan – Skipiste - Rolschaatsbaan	▪ Duikclub
▪ Korfbalveld	▪ Jeugdverenigingen
▪ Begraafplaats	▪ Katapultclub
▪ Voetbalvelden	▪ Atletiekpiste
▪ Weiden	▪ Vroegere stortplaats
▪ Volkstuinen	▪ Woonwagenterrein
▪ Hondenclubs	▪ Woningen

Boterlaar-Silburg herbergt volgende functies:

▪ Voetbalvelden	▪ Weiden
▪ Verenigingen	▪ Akkers
▪ Jeugdverenigingen	▪ Volkstuinen
▪ Hondenclubs	▪ Woningen
▪ Tennisclub	

Een oplijsting van de verschillende clubs en een aanduiding van hun locatie op kaart is terug te vinden in de toelichtingsnota van het ruimtelijk uitvoeringsplan Rugeveld-Silburg. Hierin worden ook de knelpunten en de potenties per deelgebied aangeduid.

2.1.2 Gerealiseerde, lopende of geplande projecten in de buurt

2.1.2.1 PRUP Rivierenhof

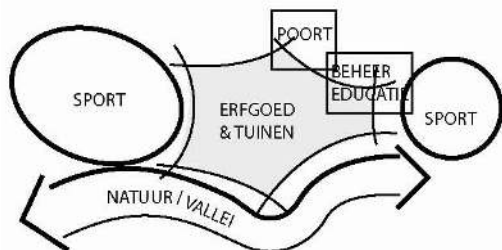
De provincie heeft met haar ruimtelijk structuurplan (RSPA) het Rivierenhof bijkomend geselecteerd als toeristisch-recreatief knooppunt. Tevens werd het Groot Schijn aangeduid als een belangrijke natuurverbinding waarbij de vallei van het Groot Schijn een belangrijke open ruimte vormt in het grootstedelijk gebied Antwerpen.

De provincie Antwerpen heeft voor het Rivierenhof volgende – voor het projectgebied relevante-uitgangspunten vooropgesteld:

- het behouden en kwalitatief verbeteren van natuurlijke en landschappelijke elementen in het park
- het nastreven van een optimale waterhuishouding in het park
- het optimaliseren en reorganiseren van de recreatieve functie van het park
- bundelen en optimaal benutten van infrastructuur
- beheren en uitbouwen van het park binnen de gepaste schaal als park met diverse functies binnen een stedelijke omgeving

Naar aanleiding van deze ambities werd een structuurvisie voor het Rivierenhof uitgewerkt dat nadien werd vertaald in een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan (PRUP).

Als uitgangspunt werden drie belangrijke pijlers aangeduid voor het park Rivierenhof: 'natuur en water', 'recreatie' en 'historiek'. Voor de pijler 'natuur en water' gaat er veel aandacht naar het beheer van het domein als een groene long binnen het grootstedelijk gebied. De natuurlijke en landschappelijke waardevolle elementen wil de provincie behouden of verbeteren en er moet een optimale waterhuishouding zijn. Het Rivierenhof is immers bekend als park rond de Schijn en heeft ook verschillende aantrekkelijke vijvers en natte gebieden.

Voor de pijler 'recreatie' (wandelen, fietsen, speeltuinen, voetbal, enz.) worden de verschillende types van recreatie zo optimaal mogelijk georganiseerd binnen het park. Elke recreatieve groep moet zo zijn eigen plekje vinden in het 135 ha grote domein.

Voor de pijler historiek (het park is immers historisch gezien ontstaan uit een kasteeldomein) willen we de aanwezige historische gebouwen en elementen benadrukken en beschermen.

Locatieonderzoek

- Sport aan de randen van het park: westelijke en oostelijke cluster
- Centraal: erfgoed en tuinen (zone kastelen, sprookjeshuis, openluchttheater,...)
- Centraal noord:: duidelijke toegang (hoofdtoegang) van het park aan de Turnhoutsebaan
- Noordoost: beheer en educatie op hogergelegen gronden langsheen Turnhoutsebaan
- Zuiden: natuur/vallei: Schijnvallei, aantal zones met natuurwaarden

Mobiliteitsonderzoek

- Grote publieke parkings (parking oost en parking west): streven naar behoud huidig aantal plaatsen
- 1 publieke parking aan de hoofdtoegang (parking noord): groeperen parkeerplaatsen parking parkwachters, parking school en personeelsparking
- 1 publieke parking in zuiden: afname van het huidig aantal plaatsen
- Behoud beperkt aantal verspreide parkeerplaatsen voor laden en lossen, mindervaliden
- Fietsroutes: bundelen en optimaliseren

Volgende programma-onderdelen hebben een belangrijke relatie met Rugeveld - Boterlaar-Silsburg:

1. Sport

Kernpunten:

- Zone 1: nieuwe zone voetbalvelden en tribune (*Tubantia*): mogelijkheid tot 3 gebouwen en 1 tribune
- Zone 2: nieuwe zone basketbalveld
- Zone 3: nieuwe zone korfbal (*Riviera, ATBS en AKC*): mogelijkheid tot 3 gebouwen
- Zone 4: nieuwe zone voetbalveld (*Rapid*): mogelijkheid tot 2 gebouwen

- Zone 5: nieuwe zone tennisvelden (Rugeveld), korfbal (Meeuwen) en voetbal (SAVA). Voor deze zone bestaat reeds een architecturaal plan; de heraanleg start binnenkort. Er worden 3 gebouwen voorzien.

2. Natuur en vallei

Kernpunten:

- Ruimte voor natuur en water binnen parkgebied, ook natuurherstel en herstel waterloop
- Enkel Schranshoeve, geen andere gebouwen
- Vissen en miniatuurbootjes mogelijk

3. Het Groot Schijn

Kernpunten:

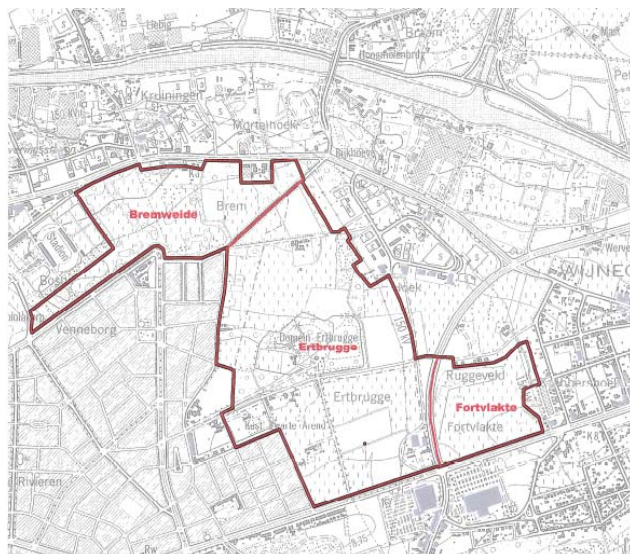
- Dient behouden en hersteld te worden
- Waterafvoer dient maximaal verzekerd te worden
- Natuurontwikkeling dient maximaal verzekerd te worden

2.1.2.2 Stadsbosproject Antwerpen

In april 2000 gaf het college de opdracht om een stadsbosproject voor Antwerpen uit te werken. Op 21 augustus 2002 nam het college kennis van de resultaten van de studie.

Het college vermeld in haar besluit dat zij de studie beschouwt als een belangrijk document dat gebruikt zal worden bij haar onderhandelingen met de hogere overheid voor compensaties aan open ruimte en natuur als gevolg van grote infrastructuurwerken. Het college benadrukte ook het belang van de verankering van het project in het gemeentelijk structuurplan van Antwerpen (het s-RSA), in zoverre het niet in strijd is met een aantal andere fundamentele ruimtelijke belangen zoals deze in het structuurplan worden bepaald.

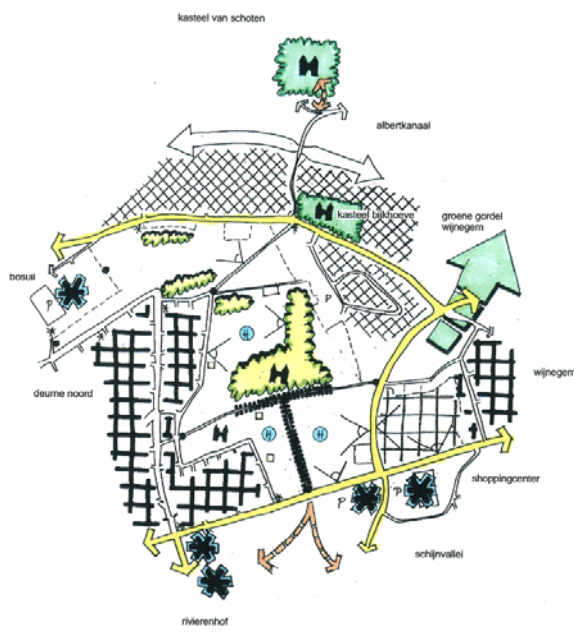
Het stadsbosproject houdt samengevat in dat er vijf grote, nog bestaande open ruimtelocaties worden geselecteerd die behouden en versterkt moeten worden en waar aan specifieke inrichting kan gedaan worden om er een recreatief stadsbos van te maken. Het stadsbosproject was een project van 'een geheel in delen'. Het was niet de bedoeling om een keuze uit de vijf locaties te maken, wel om alle vijf locaties als stadsbos verder uit te werken: een stadsbos in vijf delen.

Legende
 Omgrenzing deelgebieden
 Omgrenzing gebied

De stadsbosidee, zoals verwoord in de studie, werd in een aangepaste versie opgenomen in het s-RSA onder de noemer 'Five Parks'. Hierin worden ook vijf grote open ruimteclusters als 'parks' bestemd met de optie deze te versterken. Het gebied Ruggeveld-Boterlaar-Silburg valt onder het programma Schijnvalleipark. Het s-RSA erkent hiermee specifiek dat de samenhang van het gebied (waarvan Ruggeveld-Boterlaar-Silburg een kerndeel is) een cruciaal element is in de verdere ruimtelijke ontwikkeling van het Schijnvalleipark. In het stadsbosproject is het gebied Bremweide-Ertbrugge-Fortvlakte afgebakend als één van de vijf stadsboslocaties. Het is ruimtelijk veel beperkter dan het 'Schijnvalleipark' omdat in de stadsbosstudie sterker wordt gefocust op natuur, landschap en zachte recreatie. Het is erg belangrijk dat de samenhang tussen Ruggeveld en de aansluitende groene gebieden niet alleen behouden blijft, maar ook naar de toekomst toe versterkt: dat is een kernboodschap van het s-RSA en de stadsbosstudie.

In de visie van de stadsbosstudie vormt de lindendreef te Ertbrugge de aansluiting met Ruggeveld, de weilanden aan de overzijde op Ruggeveld (ten oosten van de begraafplaats) zijn de poot tot Ruggeveld en de Schijnvallei. Samen vormen zij de ritssluiting om Ertbrugge en Ruggeveld aan elkaar te binden

KWALITEITEN EN KANSEN ERTBRUGGE - VERKLARING		KNELPUNTEN EN BEDREIGINGEN ERTBRUGGE - VERKLARING	
	nabijheid woonomgeving		barrièrevormende structuren
	halte openbaar vervoer		contact tussen open ruimten en / of ecologische verbinding verbroken, zwakke binding tussen deelgebieden
	viotte bovenlokale bereikbaarheid per wagen		druk vanuit winkelcentra
	toegang tot gebied		zwakke of ontbrekende buffering
	publiekstrekende functies		tracé tweede spoorontsluiting haven
	parkeervoorzieningen		zonevremde bebouwing
	historisch landschap		geluidshinder
	cultuurhistorisch patrimonium		
	kasteel		
	openruimtebeleving		
	bestaande bosstructuren / bosontwikkeling		
	drevenstructuur		
	biologisch waardevolle gebieden		
	potentiële groengordel rond Wijnegem		
	potentiële koppeling aan Rivierenhof / Schijnvallei en kasteel van Schoten		

Op dit ogenblik wordt door de Vlaamse overheid, met name het Agentschap voor Natuur en Bos een actief aankoopbeleid gevoerd in het beschermde landschap Ertbrugge. Percelen landbouwgrond worden aangekocht en bebost. De lange dubbele toegangsdreef tot kasteel Ertbrugge wordt verjongd. ANB maakt op dit ogenblik een inrichtingsvisie op voor Ertbrugge, in overleg met Onroerend Erfgoed (Vlaamse Gemeenschap). Hierbij stemt het Agentschap haar bebossingsactiviteit af op een gezamenlijke landschappelijke visie. Dat houdt in dat het landschap een combinatie van open (weilanden/heide) en gesloten (bos) delen mag worden met daarin belangrijke landschapselementen zoals de lindendreef. Een goede recreatieve ontsluiting is daarbij een belangrijk aandachtspunt net zoals de relatie Bremweide-Ertbrugge.

De visie die het Agentschap voor Natuur en Bos uitwerkt kan beschouwd worden als een actualisering van de inrichtingsvisie die werd uitgeschreven in de stadsbosstudie. ANB concentreert zich minder op de relatie met Rugeveld, omdat dit gebied heel wat onzekerheden op gemeentelijk niveau inhoudt. Daarom laten zij het ontwikkelen van een inrichtingsplan voor Rugeveld over aan stad Antwerpen.

2.1.2.3 Bremweide

lekke vijver wordt speellandschap
 extensieve maaizones
 Hondenloopzone: afgebakend beschermd landschap: mogelijkheid tot natuurontwikkeling
 Ertbrugge

De Bremweide is gelegen in het oostelijk deel van Deurne en is ongeveer 33 ha groot. Het is gelegen tussen de Bisschoppenhoflaan en de Ter Heydelaan. Het gebied sluit aan op het stadion van Bosuil en de oefenvelden. Ten oosten sluit het park aan op de groenzones in de naburige gemeenten Wijnegem en Wommelgem. De Bremweide ligt ten noorden van het projectgebied Rugeveld - Boterlaar-Silsburg. Beide groenzones zijn met elkaar verbonden door middel van het beschermde, bosrijke gebied Ertbrugge. Samen met de Bremweide vormt Ertbrugge een onderdeel van het Regionaal Landschap Voorkepen.

De Belgische landschapsarchitect Jacques Wirtz ontwierp het park in 1970 als landschapspark en gaf het een sobere vormgeving gebaseerd op een afwisseling van open gazons, gesloten bosruimten en reliëfelementen. Wirtz werkte met een minimum aan budget en maakte een soort

'jungle yard': grote stukken golvende grasvlakten, doorbroken door bosschages waarbij de bosgedeelten hoger zijn aangelegd dan de gedeelten met gras. Wirtz legde bewust geen paden, verlichting, bloemenperkjes of andere elementen aan, die je in reguliere parken wel aantroft. Door het doordacht

plaatsen van boompartijen en strategisch gekozen doorgangen, wilde hij aan de bezoeker een gevoel van ruimte en oneindigheid geven. Iedereen kan gaan en staan waar hij of zij wil. Zo beleeft de wandelaar het park als een 'natuurlijk' landschap, midden in een sterk verstedelijkte omgeving. In de bosranden groeien vaak streekeigen soorten.

Bij de heraanleg in 2007 heeft de stad geprobeerd het originele ontwerp zo veel mogelijk te respecteren en het inheemse karakter van de plek te versterken. Dit gebeurt enerzijds door het aanplanten, maar anderzijds vooral door een correct en duurzaam beheer. De inrichting van een hondenloopzone was een belangrijk item. De Bremweide heeft de grootste hondenloopzone van Antwerpen: een 4-tal hectare. Ze werden zo geïntegreerd mogelijk in het landschap geplaatst.

Indeling

Er is gekozen voor een indeling in verschillende zones. Van west naar oost zijn dat:

- een speellandschap voor kinderen
- een speel- en recreatiezone met korter gras en meer natuurlijke bosranden
- een afgebakende hondenloopzone
- een zone waar minder vaak wordt gemaaid en een meer natuurlijke ontwikkeling dat als bloemrijk grasland kansen krijgt. Deze zone met een natuurlijke plantengroei vormt de overgang naar het gebied Ertbrugge.

Speellandschap

Ook de zone rond de vroegere vijver was aan vernieuwing toe. Deze krijgt een nieuwe bestemming als speellandschap. Het ontwerp sluit aan bij het gedachtegoed van de Bremweide, heeft aandacht voor de mooie natuur en tracht kinderen en jongeren te stimuleren om volop uitdagingen aan te gaan en hun fantasie te gebruiken. De plek is hoofdzakelijk ontworpen voor de leeftijdsgroep tussen 8 en 16 jaar, maar er is ook aandacht voor andere leeftijdscategorieën. Het speellandschap wordt gecombineerd met een aangename zitplek voor ouders en grootouders. De aanleg hiervan is gepland voor de zomer van 2009.

2.1.2.4 Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan: Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen

De Vlaamse regering heeft op 5 september 2008 het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Afbakening grootstedelijk Gebied Antwerpen voorlopig vastgesteld. Met dit plan stelt de Vlaamse Regering twee zaken voor:

- Een afbakeningslijn die aangeeft waar de stedelijke ontwikkeling van het Antwerpse in de toekomst kan gebeuren.
- Aanpassingen aan de stedenbouwkundige voorschriften op verschillende locaties om nieuwe ruimte te creëren voor wonen, werken, verkeersinfrastructuur stadsbossen en stedelijk groen.

Het openbaar onderzoek werd afgesloten op 4 december 2008

Bovenstaande afbeelding is een detail van het 'verordenend grafisch plan 07'

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan omvat twee projecten in de buurt van het projectgebied Rugeveld - Boterlaar-Silburg. Per project werden er verordenende voorschriften opgenomen.

Reservegebied voor wonen Silsburg

Het deelproject is gelegen tussen de woonwijken van Langveld en de bedrijven langs de R11. Het vrijliggende gebied wordt hoofdzakelijk gebruikt als grasland en in het ganse gebied komen overal volkstuinen voor. De randen van het gebied zijn reeds bebouwd langs de uitgeruste wegen met een gesloten bebouwingspatroon. De randen van het gebied worden verder gekenmerkt door een vermenging met kleinschalige bedrijfsgebouwen.

De ligging nabij de voorzieningen en het openbaar vervoer maken dat het gebied als woongebied in aanmerking komt, zij het op langere termijn. Het woonuitbreidingsgebied wordt herbestemd tot reservegebied voor wonen aangezien de realisatie van de woonuitbreidingsgebieden eksterlaar en Drakenhof een grote ontwikkelingsdynamiek in Deurne Zuid zal veroorzaken. Met de reservatie van woonuitbreidingsgebied Silsburg wordt een fasering vastgelegd waardoor de huisvestingsmarkt in Deurne Zuid niet wordt ontwricht.

Gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater Immerzeel

De constructies de bestaande, vergunde RWZI zijn naast de E313 gelegen en worden door de beboste Schijnvallei afgeschermd van het sportdomein Rugeveld. Het terrein is toegankelijk via de carpoolparking langs de R11.

Het GRUP Afbakening Grootstedelijk Gebied Antwerpen bestendigd de RWZI en de carpoolparking, rekening houdend met de reservatiezone van de A102.

2.1.2.5 LIVAN 1 - tramverlenging

In het kader van het Pegasusplan plant men een tramverlenging tot Malle. LIVAN 1, het eerste project van de daartoe opgerichte publiek-private samenwerking, Lijn InVest Antwerpen, beoogt de ingebruikname van de pr metrokoker onder de Turnhoutsebaan, het verbinden van de tunnelmond op de Herentalsebaan met de tramlijn richting Wijnegem en de nieuwe stelplaats en het bedienen van de Park en Ride aan het rond punt van Wommelgem.

Om deze doelstellingen te bereiken zijn veel trajecten mogelijk. Op basis van onder meer een multicriteria-analyse werd er een voorkeurstracé gekozen, dat nu verder uitgewerkt wordt. Dat voorkeurstracé loopt van de Herentalsebaan tot aan de Florent Pauwelslei. Daar draait de tram naar het noorden om zo over de Florent Pauwelslei en de Rugeveldlaan de August van de Wielelei bereiken. Het voorkeustraject om de P&R te bereiken ligt ten noorden van de E313, binnen de reservatiezone van de E313, in het RUP Rugeveld-Silburg opgenomen als zone 'openbaar domein'. Hierdoor blijft de ruimte-inname beperkt.

De invloed van deze tramverlenging op het projectgebied Rugeveld – Boterlaar-Silburg zal tweëerlei zijn: enerzijds zal een betere bereikbaarheid met het openbaar vervoer kansen meebrengen om een duurzame ontwikkeling van Rugeveld en Silsburg mogelijk te maken, anderzijds heeft de taakstelling om de P&R te bereiken tot gevolg dat er bijkomend infrastructuur in het projectgebied binnendringt. Door een maximale bundeling met de E313 na te streven, in concreto tegen of zelfs in het talud van de E313, wordt getracht de invloed van die infrastructuur op het projectgebied zo minimaal mogelijk te houden.

De start van de werken is voorzien in het voorjaar van 2011.

2.2 Planningscontext

2.2.1 Ruimtelijk uitvoeringsplan Rugeveld-Silburg

Het projectgebied van het RUP Rugeveld-Silburg komt overeen met het projectgebied van het masterplan Rugeveld – Boterlaar-Silburg. Op vraag van gebruikers, bewoners en buurtbewoners werd na de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan de naam Silburg omgevormd tot Boterlaar-Silburg. Dit komt overeen met de nieuwe wijkindeling van het district Deurne. Vandaar dat er in deze projectdefinitie beide namen voorkomen afhankelijk van de beoogde planvorm.

Hieronder werd de algemene visie, de basisconcepten en het ontwerp voor Rugeveld en Boterlaar-Silburg opgenomen. Het programma, de randvoorwaarden, en de algemene uitgangspunten zijn terug te vinden in het ruimtelijk uitvoeringsplan. Deze is opgenomen als bijlage bij deze projectdefinitie.

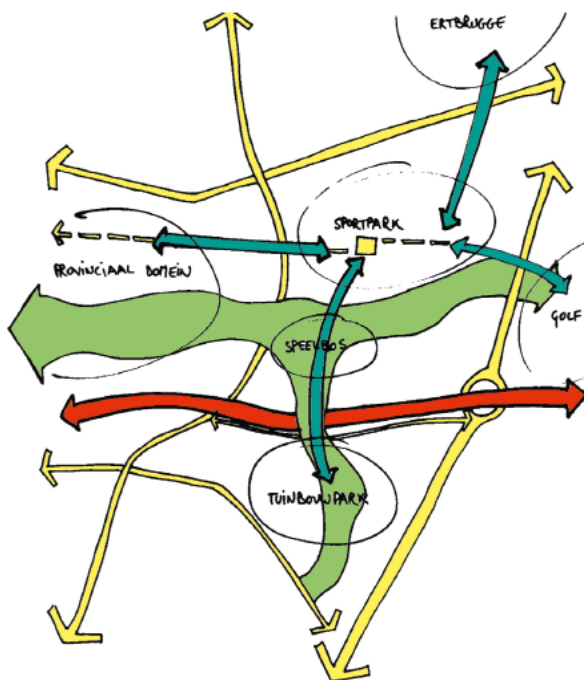
Algemene visie

Het is de bedoeling dat de drie parken - Rivierenhof, Rugeveld en Silburg - samen één groot groengebied vormen, maar als stads- en recreatiepark onderling een verschillend, eigen karakter krijgen; waarbij Rugeveld wordt uitgebouwd tot een hedendaags, actief sportpark met bovenlokale gerichtheid en Silburg tot een park met lichtere vormen van recreatie, voornamelijk volkstuintjes, met eerder een lokale gerichtheid.

De vallei van het Groot Schijn is daarbij de drager van het geheel, de vallei is ruimtelijk en naar functioneren een zeer belangrijk element. Water is trouwens in al zijn vormen (rivier, vijvers, watervlakken, vochtige delen) in het studiegebied aanwezig en kan op verschillende manieren als een kwaliteit worden uitgebuit (recreatief, educatief, ecologisch). Tegenover de waterrijke gebieden staan de drogere gebieden die heel wat functies en infrastructuren kunnen opnemen. Het is de wens van het District Deurne om

functies die historisch te Rugeveld zijn gegroeid hier ook te behouden, al dan niet op een andere plek, maar wel binnen de grenzen van het RUP. Dit geldt in het bijzonder voor de sportclubs en jeugdverenigingen die vandaag in het gebied Rugeveld actief zijn en die dus binnen het gebied moeten kunnen blijven. Bovendien moet in het plangebied ruimte worden gezocht voor een aantal nieuwe functies als een (openlucht-) zwembad, sporthal en overdekte skipiste.

In Rugeveld en Silburg kunnen verschillende functies en recreatieve onderdelen worden geïntegreerd. De mate van en de manier waarop, dient goed gedoseerd. Teveel, te verspreid, te verschillend leidt tot versnippering en het verloren gaan van de basis van beide onderdelen, de nieuwe parkachtige samenhang. Bundeling is noodzakelijk.

Basisconcepten

1. Herstel van de Schijnvallei en relaties met omliggende open ruimte gebieden

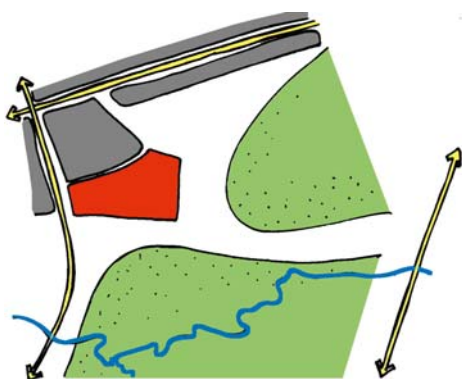
Water en de waterhuishouding zijn zeer belangrijke factoren in het gebied. Het Groot Schijn is als sterk kronkelende rivier sterk ingedijkt. Hierdoor is het waterbufferend vermogen beperkt. In de toekomst dient dit bufferend vermogen ten minste behouden en liefst uitgebreid. Daarom wordt ernaar gestreefd om

langsheen de oevers van het Groot Schijn en de Koude Beek ruimte te vrijwaren in functie van natuur- en landschapsontwikkeling en waterberging. Deze beboste stroken zullen als een groen lint de drie gebieden (Rivierenhof, Rugeveld, Silsburg) met elkaar verbinden en de Schijnvallei in ere herstellen. Op die manier kan ook een link worden gelegd met het golfterrein ten oosten van Rugeveld.

De Parkweg, de dreef die van oost naar west dwars door Rivierenhof loopt, wordt doorgetrokken in Rugeveld. Op die manier wordt naast de Schijnvallei, een tweede, duidelijk afleesbare link gelegd tussen beide parken en een ruggengraat gecreëerd voor de herinrichting van Rugeveld.

Een relatie tussen Rugeveld en Silsburg ten zuiden enerzijds, en het open ruimte gebied Ertbrugge ten noorden anderzijds, kan worden gecreëerd door een duidelijke fiets- en wandelverbinding in een groen kader.

2. Bundeling van de sportinfrastructuur en parking te Rugeveld

Vandaag leidt de verspreide sportinfrastructuur te Rugeveld tot ruimtelijke versnippering. Het RUP voorziet een clustering van de voorzieningen, aansluitend bij bestaande stedelijke structuren zoals schoolcomplex en woongebied, makkelijk bereikbaar met het openbaar vervoer. Door bundeling van de harde recreatievormen kan de rest van het gebied worden geherwaardeerd als kwalitatieve groene ruimte. Ook het parkeren wordt gecentraliseerd nabij de bebouwing, bereikbaar vanaf de Rugeveldlaan en de August van de Wielelei, zodat 1 parking alle sportfaciliteiten kan bedienen. Dergelijke bundeling komt de ruimtelijke kwaliteit van het park ten goede.

3. Duurzaamheid

De clustering van 'harde' sportvoorzieningen kan worden vertaald in 1 groot sportcomplex, waarin verschillende sporten en clublokalen ondergebracht worden, zodat de open ruimte maximaal gevrijwaard wordt. Naast zuinig ruimtegebruik moeten ook andere duurzame concepten en oplossingen op vlak van energie en waterhuishouding in dit complex geïntegreerd worden. Zo kan bijvoorbeeld de warmte die vrijkomt bij koeling van de ijsschaats- en skipiste worden gebruikt voor opwarming van het zwembad. De velden gericht op competitiesport worden rond dit complex geconcentreerd.

Ontwerp Rugeveld

1. Aansluiten bij andere stedelijke open ruimten, parklandschappen, groenassen

Rugeveld ligt in het verlengde van het provinciaal domein Rivierenhof. De oevers van het Groot Schijn zullen worden ontwikkeld tot een groene ader die de gebieden verbindt. Een verbinding met de noordelijke open ruimte Ertbrugge is mogelijk via de smalle open zone tussen de woningen langs de August van de Wielelei en de parking achter de Makro (vandaag een paardenweide). Een link met het golfterrein ten oosten van Rugeveld wordt gemaakt via het Groot Schijn (groene, beboste ader).

2. Ruimte voor het Groot Schijn

De Schijnvallei wordt maximaal hersteld voor natuur- en landschapsontwikkeling, waterberging en als bindend element tussen Rivierenhof en Rugeveld.

3. Groenstructuur

De meest bepalende groenstructuur voor het hele gebied is de beboste Schijnvallei. Daarnaast is de oost-west dreef een belangrijk bindend element tussen Rivierenhof en Rugeveld. Repetitie van lineaire groenelementen tussen de sportvelden brengt eenheid in de parkaanleg.

Gelijkaardige boomaanplantingen langsheen de paden van de begraafplaats, kunnen ook deze een groener en aangenamer karakter geven, zodat de begraafplaats kan worden ervaren als een deel van het parkgebied. Bebossing van de zone rond de fietsroute die vanuit de Schijnvallei het studiegebied richting Ertbrugge verlaat, maakt een duidelijke groene link naar de dreef die naar het kasteel van Ertbrugge leidt.

4. Functies

In het ontwerp voor Rugeveld worden de volgende functies voorzien:

- Sport (concentratie van bebouwing en sportvelden).
- Jeugdverenigingen.
- Speelbos tussen het Groot Schijn en de E313
- Begraafplaats (geïntegreerd in het park).
- Hondenclubs.
- Woonwagenpark.

5. Bebouwbare zone, inclusief parkeerzone, in functie van sport en recreatie

Om het uitgebreide sportprogramma te kunnen onderbrengen in het studiegebied, en dit binnen een groen kader, is een maximale bundeling noodzakelijk. Er is een bebouwbare zone voorzien ten noorden van de oostwest as ter realisatie van een sportcomplex, aansluitend bij de KTA school, ter hoogte van de bestaande ijsbaan en skipiste. Deze zone van circa 3,25ha biedt voldoende ruimte voor een sportcomplex met skipiste, ijsschaatsbaan, sporthal, overdekt zwembad en parking.

6. Sportzone

Rond de bebouwbare zone en de zone voor parkeren komen er sportvelden in een groen kader: sportterreinen in kunststof en in gras, eventueel een openlucht zwembad met ligweide, de bestaande atletiekpiste, infrastructuur sportclubs: tribunes, kantines, kleedruimten, omheining, ...

7. Oost-west verbindingsas

Eén dreef als een functionele oost-west hoofdstructuur doorheen het hele gebied (doortrekking van de bestaande oost-west as van Rivierenhof) en als kapstok voor de ophanging van verschillende functies. De dreef begrenst eveneens de bebouwbare zone en maakt een verbinding tussen het knooppunt Rivierenhof- Rugeveldlaan en de Krijgsbaan.

8. Bereikbaarheid met de wagen en parkeren

In het ontwerp voor Rugeveld wordt een gecentraliseerde parkeerzone voorzien voor minimum 500 en maximum 800 wagens. Rekening houdend met het algemene mobiliteitsbeleid (fietsen, voetgangers en openbaar vervoer) is dit voldoende om aan de parkeerbehoefte van alle functies te voldoen, ook op piekmomenten (zie ook verantwoording hoger). Dergelijke bundeling van het parkeren komt de ruimtelijke kwaliteit van het park ten goede. De parking kan geheel of gedeeltelijk ondergronds (onder het sportcomplex), of wordt voorzien in een groen kader. Het gebruik van waterdoorlatende materialen is aangewezen. De parking is bereikbaar vanaf de Rugeveldlaan en de August van de Wielelei. De rest van het domein is enkel toegankelijk voor dienstvoertuigen en voor laden en lossen.

9. Fiets- en wandelroutes

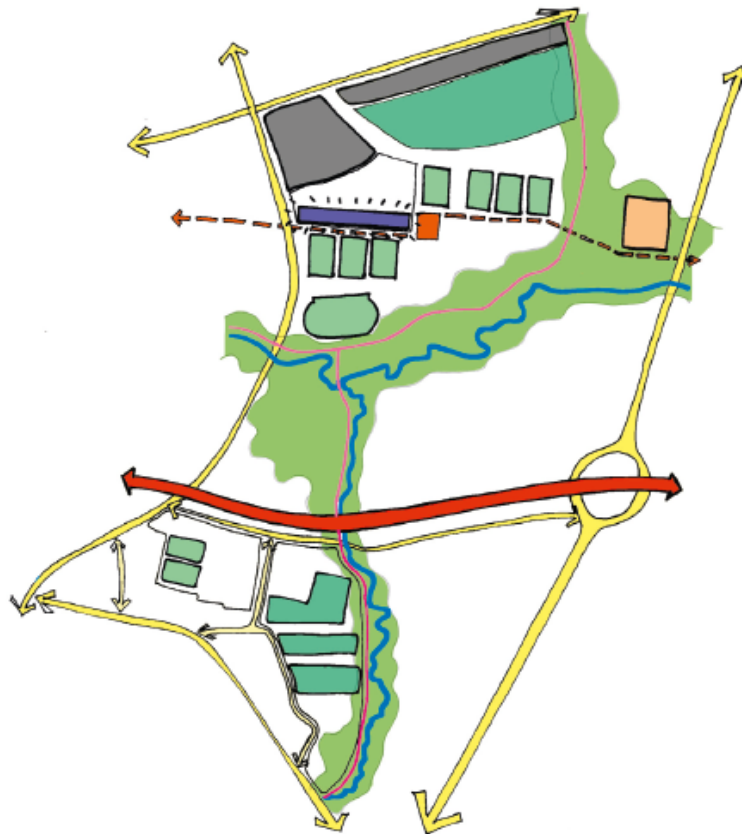
Rugeveld wordt doorkruist door 2 fiets- en wandelroutes:

Oost-west

De bestaande alternatieve functionele fietsroute die Rivierenhof en Rugeveld in oost-westelijke richting kruist, krijgt meer duidelijkheid door de nieuwe structurerende dreef te Rugeveld. Ten oosten van het gebied sluit de route aan op de Krijgsbaan.

Noord-zuid

Een tweede alternatieve functionele fietsroute loopt langs de Rugeveldlaan (buiten het studiegebied). Een nieuwe recreatieve fietsroute wordt voorzien langs de Schijnvallei en takt af naar de August van de Wielelei richting Ertbrugge. Deze recreatieve route krijgt in het PRUP Rivierenhof best aansluiting. Om een verbinding te maken tussen Rugeveld en Silsburg, wordt ook een nieuwe recreatieve fiets- en wandelroute voorgesteld langs de Koude Beek, met aangepaste doorgang onder de snelweg E34. Daarnaast wordt een fijnmazig netwerk van wandelpaden voorzien.

Ontwerp Boterlaar-Silsburg

1. Aansluiten bij andere stedelijke open ruimten, parklandschappen, groenassen
Silsburg is het open ruimte gebied ten zuiden van Rugeveld. De oevers van de Koude Beek zullen worden ontwikkeld tot een groenstructuur die de gebieden ruimtelijk met elkaar bindt. Er kan een link worden gemaakt met het open gebied Hoogveld in de gemeente Wommelgem, ten oosten van Silsburg aan de overkant van de Koude Beek.
2. Ruimte voor de Koude Beek
Langs de oevers van de Koude Beek is ruimte te vrijwaren voor natuur en landschapontwikkeling, waterberging en als bindend element tussen Silsburg en Rugeveld. Er wordt een verbreding voorgesteld van de doorgang van de Koude Beek onder de E34 tot faunaverbinding. Het is wenselijk de Koude Beek ter hoogte van de tennisclub terug open te leggen.
3. Groenstructuur
Herstel van de valleigebieden is een belangrijk uitgangspunt van het RUP. De Vallei van de Koude Beek zal een groene oostelijke begrenzing vormen voor Silsburg. Lineaire groenelementen tussen de volkstuinclusters en langs de Peter Benoitlaan en Boterlaarbaan geven het gebied een extra groen aspect en scheppen ruimtelijke eenheid.
4. Functies
In het ontwerp voor Silsburg zijn 2 zones te onderscheiden: Tussen de Rugeveldlaan en de Peter Benoitlaan: behoud van de bestaande recreatieve structuur: voetbal, verenigingen, scouts. Tussen de Peter Benoitlaan, de Boterlaarbaan en de Koude Beek: zone voor hobbylandbouw (vooral volkstuintjes) en de bestaande tennis.
5. Bereikbaarheid met de wagen en parkeren
In het ontwerp voor Silsburg worden parkeerzones voorzien aan de hoofdtoegangen tot het gebied. Enerzijds 40 parkings ter hoogte van de voetbalkantine aan de Rugeveldlaan/Peter Benoitlaan.

Anderzijds 50 parkeerplaatsen langs de Peter Benoitlaan/Boterlaanbaan. Binnen het gebied is enkel plaatselijk verkeer toegelaten.

6. Fiets- en wandelroutes

De zuidelijke alternatieve functionele fietsroute, voorzien in het PRUP Rivierenhof, krijgt in het RUP aansluiting: de fietsroute wordt via het speelbos doorgetrokken en sluit via de E34-onderdoorgang aan op de Peter Benoitlaan. Om een verbinding te maken tussen Rugeveld en Silsburg, wordt een nieuwe recreatieve fiets- en wandelroute voorgesteld langs de Koude Beek, met aangepaste doorgang onder de snelweg E34. Daarnaast wordt een fijnmazig netwerk van wandelpaden voorzien.

2.2.2 Strategisch Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen

2.2.2.1 Generiek beleid

Vanuit een generieke benadering stelt het strategisch Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen een aantal doelen, gestructureerd volgens volgende beelden: 'waterstad', 'ecostad', 'havenstad', 'spoorstad', 'poreuze stad', 'dorpen en de metropool', en 'megastad'. De beleidsintenties voor de 'waterstad', de 'ecostad' en de 'dorpen en de metropool' hebben betrekking op de gebieden Rugeveld en Silsburg.

1. Selecties voor de waterstad: het algemeen herstel

Het Groot Schijn is één van de belangrijkste beekvalleien in Antwerpen.

2. Selecties voor de ecostad: een levendige open ruimte

Rugeveld en Silsburg zijn aangeduid als bestaande open ruimte gebieden met ecologische kenmerken en aanwezigheid van gebruiksgroen. Rugeveld vormt een onderdeel van de open ruimte verbinding tussen de Schijnvallei en de Scheldeboord.

3. Selecties voor de dorpen en de metropool

Wonen

Doelstelling: Wonen voor iedereen:

Woonwagengezinnen wonen ofwel residentieel op een residentieel woonwagenterrein, ofwel nomadisch op een doortrekkersterrein of pleisterplaats.

Noch de residentiele woonwagenterreinen, noch de doortrekkersterreinen kunnen worden aanzien als recreatieve of toeristische infrastructuur, maar moeten integraal deel uitmaken van de woonstructuur van de stad.

Mogelijke maatregelen en acties: Hanteren van de woningprogrammatie als toetskader:

Voor de (weinig) zonevreedde woningen zullen de decretale bepalingen gevolgd worden, behoudens de woningen die gesitueerd zijn in een gebied waarvoor vanuit een gecombineerde problematiek, aangegeven in het structuurplan, een gebiedsgericht ruimtelijk uitvoeringsplan zal worden opgemaakt.

Hun ontwikkelingsperspectieven zullen hierbinnen geïntegreerd worden.

Mogelijke maatregelen en acties: Hanteren toetskader zonevreedde woningen:

Het structuurplan volgt de wettelijke overgangsbepalingen voor zonevreedde woningen.

In gebiedsgerichte RUP's kunnen volgende bepalingen deze wettelijke regeling aanvullen:

1. Voor volgende situaties verstrengt het structuurplan de wettelijke bepalingen. Zonevreedde niet-vergunde residentiële bebouwing is niet wenselijk:

- *Langs de geselecteerde beekvalleien.*
- *In de nieuwe overstromingsgebieden of natte natuurgebieden.*
- *Langs de ecologische en recreatieve te versterken waters.*
- *Langs de historische waters in de zachte ruggengraat.*
- *Langs de Scheldeoevers.*
- *In de open ruimte verbindingen naar de Schelde.*

- In de regionale agrarische gebieden.
- In het noordelijk deel van de contactzone Noorderlaan.
- In de nieuwe bedrijventerreinen.

2. Voor volgende situaties versoepelt dit structuurplan de wettelijke bepalingen. Zonevreemde niet-vergunde residentiële bebouwing kan opgelost worden:

- Langs de historische dokken in de harde ruggengraat, groene singel of levendig kanaal.
- In de zachte ruggengraat (de parken) wanneer dit de leesbaarheid van het park vergroot.
- *In stedelijke agrarische gebieden.*
- *In geïsoleerde agrarische snippers.*
- In snippers in de bebouwde ruimte.
- In stationsomgevingen en de nabijheid van belangrijke stopplaatsen. In het metropolitaan gebied, de 19de-eeuwse gordel en de dorpen.
- *Wanneer dit de instandhoudingsmogelijkheden van een historisch waardevol gebouw verbetert. (Boterlaarhof en Master Schmidthoeve)*
- In de te ontwikkelen gebieden van de woningprogrammatie (volgens specifieke regels).

(De tekst cursief weergegeven is van toepassing op de gebieden Ruggenveld en Silsburg).

Recreëren

Cultuurrecreatieve clusters:

Ruggenveld is samen met Rivierenhof aangeduid als een te herstructureren bestaande recreatieve cluster.

Mogelijke maatregelen en acties: Hanteren toetskader zonevreemde recreatie:

Zonevreemde recreatieve activiteiten kunnen worden opgevangen binnen de nieuwe lokale en bovenlokale cultuurrecreatieve clusters, de reserveclusters, het metropolitaan gebied en de stedelijke centra. Deze gebieden kunnen ook nieuwe recreatieve behoeftes opnemen die het medegebruik van de bestaande elementen versterken. Grenscorrecties aan recreatiezones, die gebaseerd zijn op een mogelijk onzorgvuldige inkleuring van het gewestplan, moeten mogelijk zijn in het geval van zonevreemdheid. Zonevreemde recreatieve activiteiten waarvoor een herlokalisatie niet haalbaar of wenselijk is, kunnen herbestemd worden in een gebiedsgericht RUP of in een sectoraal RUP. Volgende bepalingen zijn hierbij richtinggevend.

1. Zonevreemde recreatie is niet wenselijk:

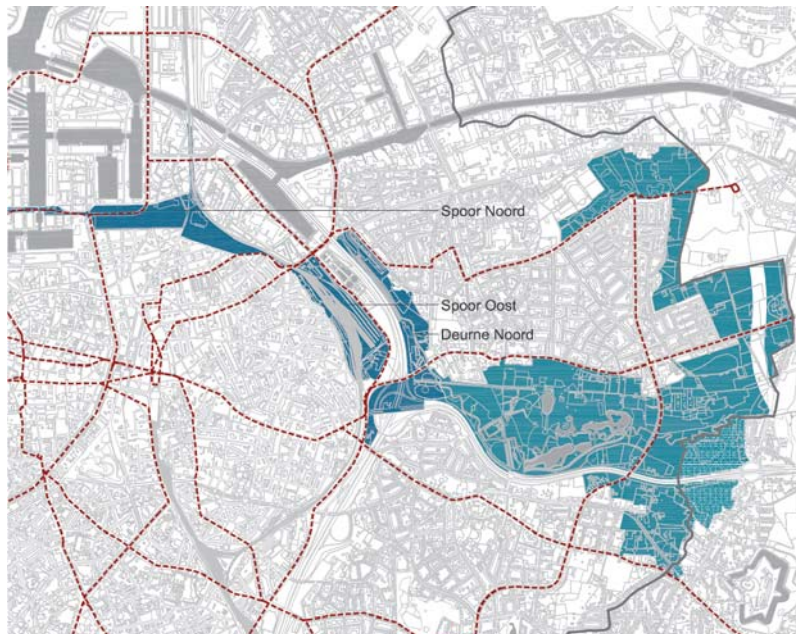
- *Langs de geselecteerde beekvalleien, tenzij openlucht terreinen.*
- *In de nieuwe overstromingsgebieden of natte natuurgebieden, tenzij open lucht terreinen die verenigbaar zijn met de overstromingsfactor.*
- In de open ruimte verbindingen naar de Schelde, tenzij deze de leesbaarheid/toegankelijkheid van de verbinding vergroot.
- In de regionale agrarische gebieden.
- In het noordelijk deel van de contactzone Noorderlaan.
- In de nieuwe bedrijventerreinen.

2. Zonevreemde recreatie kan opgelost worden:

- *Binnen de nieuwe lokale en bovenlokale cultuurrecreatieve clusters.*
- De reserveclusters.
- In stationsomgevingen en de nabijheid van belangrijke stopplaatsen.
- In het metropolitaan gebied, de 19de-eeuwse gordel en de dorpen.
- Langs de historische dokken in de harde ruggengraat, groene singel of levendig kanaal.
- *In de zachte ruggengraat (de parken) wanneer dit de leesbaarheid van het park vergroot.*
- In stedelijke agrarische gebieden.
- In geïsoleerde agrarische snippers.
- In snippers in de bebouwde ruimte.
- Wanneer dit de instandhoudingsmogelijkheden van een historisch waardevol gebouw verbetert.

(De tekst cursief weergegeven is van toepassing op de gebieden Ruggenveld en Silsburg).

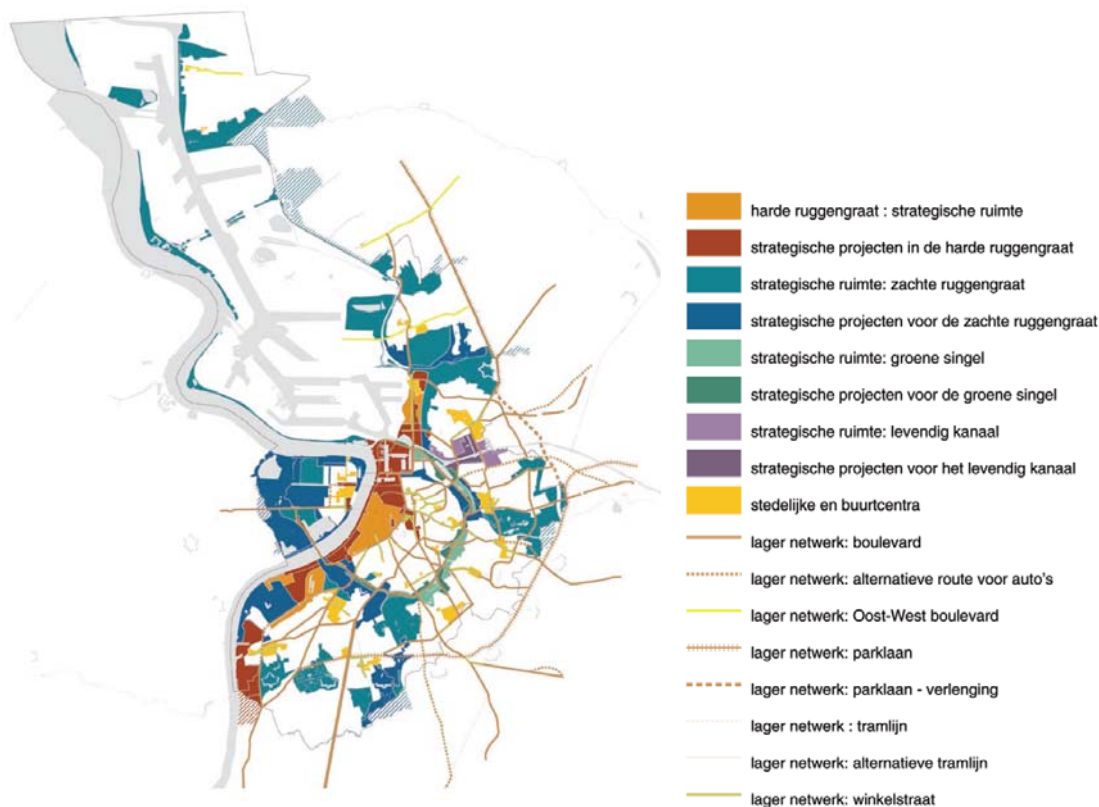
2.2.2.2 Actief beleid

Stad Antwerpen heeft in haar strategisch ruimtelijk structuurplan in het programma Schijnvalleipark, binnen het actief beleid en de strategische ruimte 'Zachte Ruggengraat', als doel gesteld de ontwikkeling te garanderen van een aaneengesloten park langs de Schijnvallei. Dit park maakt de verbinding van de groene vinger in Wommelgem/Ranst met de Schelde en het centrum van Antwerpen. Het park vormt zowel een functionele als een ecologische verbinding: enerzijds moeten de specifieke ecologische waarden rond de Schijn ontwikkeld kunnen worden, anderzijds kan het park tegemoet komen aan (recreatieve) noden in Deurne en Borgerhout.

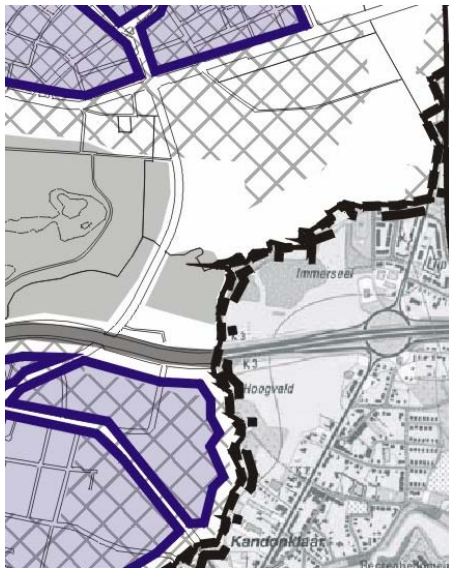
Belangrijk is wel dat de voorzieningen in het park rekening houden met belangrijke specifieke aspecten verbonden aan het Schijn, met name de doorwaadbaarheid van de bodem en de traditionele topografie. Informele sport is toegelaten. De Ruggenveldlaan is aangeduid als een boulevard en de Van Strydoncklaan als een alternatieve route voor auto's.

De zachte ruggengraat zelf is een opeenvolging van onderling verbonden ruimten, gerelateerd aan het watersysteem. De zachte ruggengraat bestaat uit een aaneenschakeling van vijf grote stedelijke parken: Scheldepark, Zuiderpark, Schijnvalleipark, Noorderpark en Havenpark. Ruggenveld en Silsburg vormen een onderdeel van het Schijnvalleipark.

2.2.3 Mobiliteitsplan

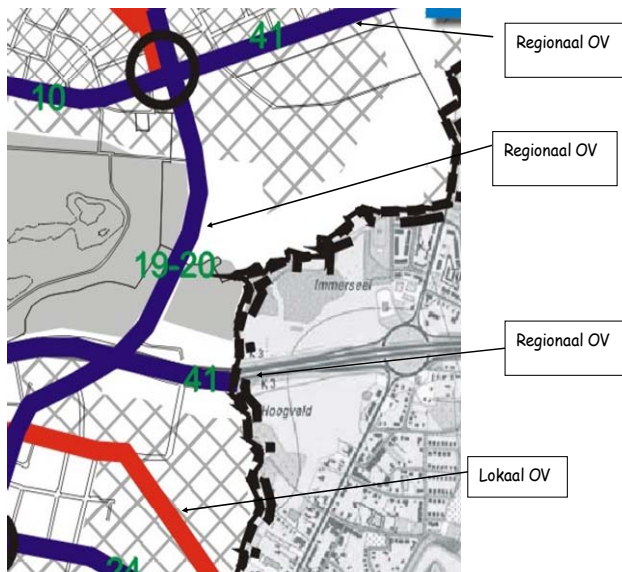
1. Ruimtelijke Ontwikkeling: Wooneilanden

Zoals blijkt uit de kaart is het gebied tussen de Van Strydoncklaan en de Peter Benoîtlaan opgenomen als een wooneiland.

Volgens het mobiliteitsplan zijn wooneilanden: “Wooneilanden zijn specifiek af te bakenen gebieden waar momenteel reeds overlast van doorgaand verkeer aanwezig is, of waar de woonkwaliteit dermate moet verbeteren. Het doel is om de auto trager in het gebied te laten rijden, de snelle doorgang per auto onmogelijk te maken en de straat terug aan de buurt te geven zodat kinderen terug op straat kunnen spelen. Belangrijk is dat fietsers en eventueel openbaar vervoer niet worden gehinderd in een ‘snelle doortocht’ (uiteraard binnen de geldende snelheidslimieten). De wooneilanden zijn bereikbaar met de wagen, doch voor korte verplaatsingen zal de fiets meer aangewezen zijn.”

2. Verkeersnetwerken: het openbaar vervoer

De Ruggeveldlaan, de August Van Wielelei en de E34 zijn opgenomen als deeluitmakend van het regionaal openbaar vervoersnetwerk. Zowel regionale tram- als busverbindingen zijn mogelijk. Op de Ruggeveldlaan, August Van Wielelei en parallel aan de E34 wordt er een regionaal verbindend tramnet voorzien. Een regionaal verbindend busnet wordt eveneens voorzien op de Ruggeveldlaan en de August Van Wielelei en op de E34 zelf. Bij mogelijke herinrichtingen van deze wegen heeft het openbaar vervoer voorrang op de andere weggebruikers en moeten middelen voor vrije doorstroming maximaal ingezet worden.

De Van Strydoncklaan is opgenomen als deeluitmakend van het lokaal openbaar vervoersnetwerk. Een lokale ontsluitende busverbinding wordt hier voorzien waar eveneens de doorstroming van het openbaar vervoer prioritair is.

3. Verkeersnetwerken: het functionele fietsverkeer

Algemeen:

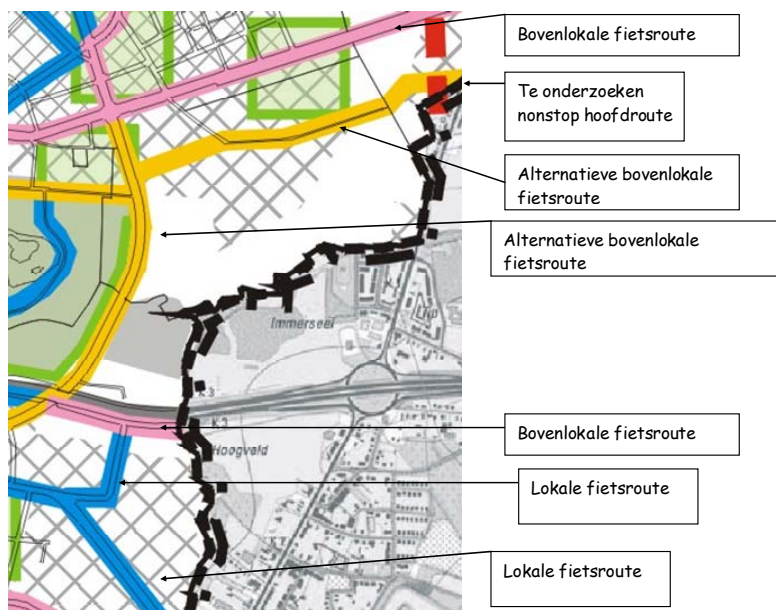
Het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk bestaat uit:

- hoofdroutes [langeafstandfietspad met zo veel mogelijk conflictvrije kruispunten]
- functionele [doelgericht, synoniem voor utilitair] routes
- alternatieve fietsroutes

Hoofdroutes (ook wel non-stop hoofdroutes genoemd) zijn gemeentegrensoverschrijdend. Comfort (brede fietspaden, liefst in asfalt of beton) en veiligheid (zo weinig mogelijk kruispunten) zijn zeer belangrijk.

Functionele routes verbinden woonkernen en belangrijke functies. Ze zijn de kortste verbinding en lopen daardoor dikwijls langs drukke wegen (historische steenwegen die van centrum tot centrum lopen).

Alternatieve routes zijn complementair aan de functionele routes, zodat de fietser kan kiezen tussen de kortste (functionele) of de veiligste en aangenaamste (alternatieve) route. De alternatieve routes zijn in de praktijk dikwijls schoolroutes.

De Peter Benoitlaan (gedeelte parallel aan de E34) en de August Van Wielelei maken deel uit van het bovenlokaal fietsroutenetwerk. Dit houdt in dat de fietsroute tot doel heeft om intergemeentelijke verbindingen en verbindingen tussen de verschillende kernen van de stad Antwerpen tot stand te brengen. Dit netwerk is gericht op dagelijkse bovenlokale functionele verplaatsingen naar school, werk en winkel.

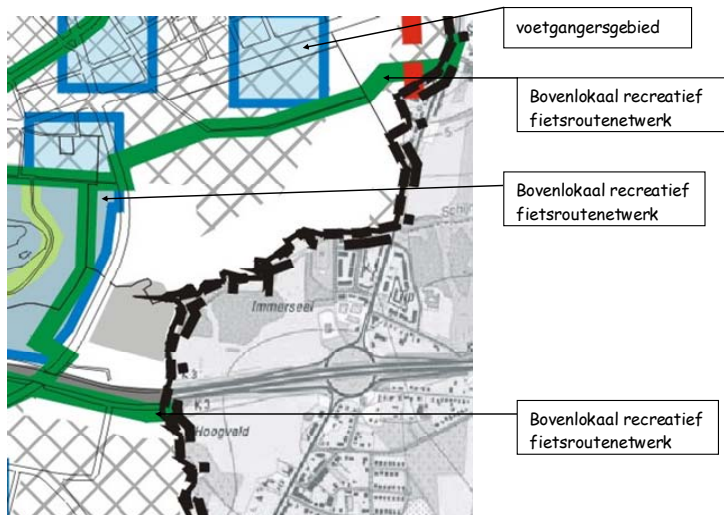
De Van Strydoncklaan en het stukje Peter Benoitstraat hierop aansluitend maken deel uit van een lokaal fietsroutenetwerk. Dit netwerk zorgt binnen de grote woonkernen voor veilige fietsverbindingen tussen de verschillende bovenlokale fietsassen

en tevens instaat voor alternatieve routes. Prioritair dienen goede interne fietsverbindingen te worden gerealiseerd.

De Ruggenveldlaan en de verbinding langs atletiekpiste, sportvelden, begraafplaats zijn opgenomen als alternatieve bovenlokale fietsroutes, ze kunnen aangewend worden als alternatief voor de soms drukke bovenlokale fietsroutes.

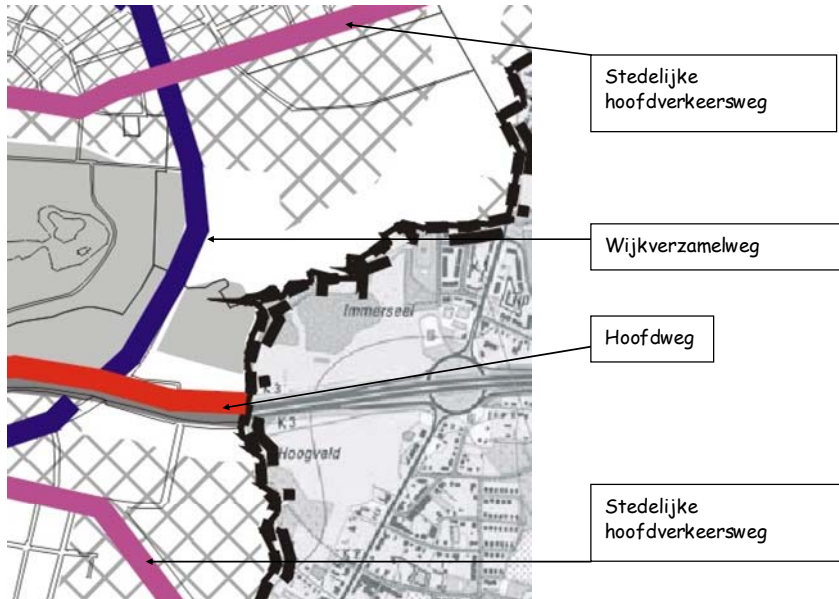
De non-stop hoofdroute die in de toekomst nog verder onderzocht moet worden verbindt Ruggenveld met Ertbrugge.

4. Verkeersnetwerken: het recreatieve fietsverkeer

De Peter Benoitlaan (parallel met E34), de Parkweg in het Rivierenhof en de doorsteek langs de atletiekpiste en het kerkhof tot in Wommelgem zijn allemaal opgenomen als bovenlokale recreatieve fietsroutes. De zone tussen de schoolomgeving in de Haviklaan en het kerkhof langs de August Van Wielelei is opgenomen als voetgangersgebied.

5. Verkeersnetwerken: het autoverkeer

Algemeen

Hoofdweg: verbindingfunctie op internationaal en Vlaams niveau
Stedelijke hoofdverkeersweg: deze wegen zorgen voor een verbinding van stadsdelen onderling en een verbinding met bestemmingen buiten de stad. Deze wegen verwerken uitsluitend verkeer met herkomst en/of bestemming op het Antwerpse stadsgebied. Op deze wegen krijgt het openbaar vervoer waar wenselijk en aangewezen voorrang en worden veilige en goed uitgebouwde fietsvoorzieningen vooropgesteld.
Wijkverzamelweg: verbinden woonwijken/centra/industrialgebieden/havengebied onderling en

met andere stadsdelen of met hoofdverkeerswegen. Verwerken uitsluitend verkeer met herkomst en/of bestemming binnen desbetreffende stadsdeel.

De E34 staat aangeduid als een hoofdweg. De inrichtingsprincipes voor hoofdwegen staan opgenomen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Zowel de August Van Wielelei als de Van Strydoncklaan zijn in de wegcategorisering opgenomen als stedelijke hoofdverkeerswegen. Volgens deze wegcategorisering gelden specifieke inrichtingsprincipes zijnde:

Ontwerpsnelheid: 50 of 70 km/u

Verkeersvolume: tot 2000 pwe/richting/uur

Ontwerpvoertuig: 2.50m breedte (vrachtwagen met aanhangwagen 18m lengte) met 0.75m zijdelingse speelruimte

Dwarsprofiel:

- 2 of 4 rijstroken. Indien 4 rijstroken bij voorkeur op gescheiden rijbanen
- middenbermen gewenst bij 4 strooksweg (breedte \geq 2m gewenst)
- eigen trambaan: noodzakelijk, busstroken: mogelijk
- fietspaden: aanliggend verhoogde of vrijliggende fietspaden gewenst, noodzakelijk bij ontwerpsnelheid $>$ 50 km/u, zoniet: fietssuggestiestroken
- voetpaden \geq 2.25m, waarvan \geq 1.50m hindernisvrij

Kruispuntinrichtingen:

- kruispuntafstanden 400-450m of veelvoud daarvan
- zo mogelijk geen aansluitingen met wegen beneden niveau wijkverzamelweg. Indien wel: afslag beperkingen (geen links afslaan of links inzwenken)
- kruispunten te regelen met verkeerslichten of voldoende ruime gedimensioneerde rotonde, daartussen voorrangregeling. Eventueel gedeeltelijk ongelijkvloers aan te leggen
- Links-afslagstroken noodzakelijk, rechts-afslagstroken gewenst, noodzakelijk bij ontwerpsnelheden $>$ 50km/u
- rondgaand fietsverkeer aan kruispunten en voetgangersoversteken te voorzien
- verkeersgeleiders met breedte \geq 2m noodzakelijk (oversteekbaarheid voetgangers)

Dimensionering: door middel van verkeersmodel

Verkeersvertragende voorzieningen: uitsluitend visuele effecten/straatbeeld

Aanpalende bebouwing: zoveel mogelijk te beperken

De Rugeveldlaan is opgenomen als een wijkverzamelweg. Voor een wijkverzamelweg gelden volgende inrichtingsprincipes:

Ontwerpsnelheid: 50 km/u

Verkeersvolumes: tot 800 pwe/richting/uur

Ontwerpvoertuig: 2.50m breedte met 0.50 à 0.75 zijdelingse speelruimte (ofwel autobus in woonwijken, ofwel vrachtwagen met aanhangwagen in industriegebieden).

Dwarsprofiel:

- 2 rijstroken, eventueel éénrichtingsrijweg
- middenberm mogelijk in bijzondere gevallen (oversteekbaarheid / verkeersbeheersing)
- eigen trambaan: gewenst, busstrook of opstelvak voor kruispunt mogelijk
- fietspaden: aanliggend verhoogde of vrijliggende fietspaden mogelijk, afhankelijk van drukte auto en fietsverkeer en ligging op fietsroute. Zoniet fietsuggestiestroken gewenst
- voetpaden: $\geq 2.25\text{m}$ gewenst, 1.50m hindernisvrij noodzakelijk

Kruispunteninrichtingen:

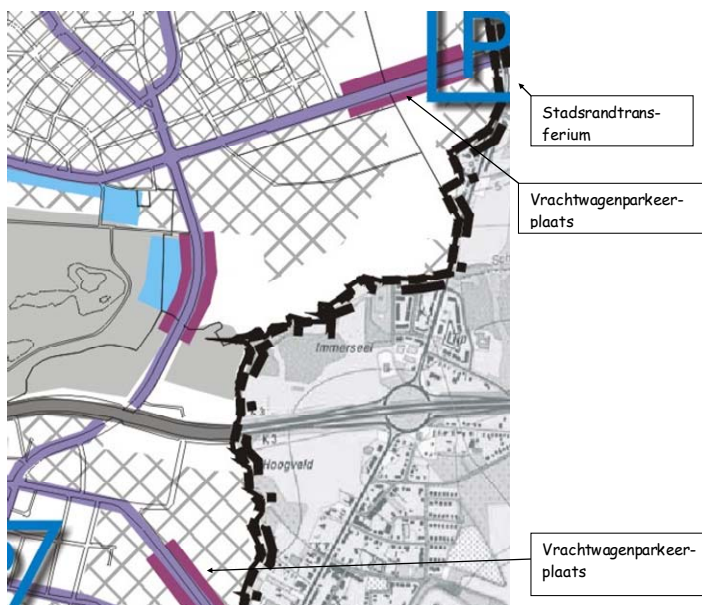
- kruispuntafstanden $\geq 350\text{m}$
- zo mogelijk geen aansluitingen met wegen beneden niveau buurtontsluitingsstraat, indien wel mogelijk afslagbeperkingen
- kruispunten te regelen met verkeerslichten of in te richten als rotonde (minimaal te dimensioneren op busverkeer), geen rotonde bij aanwezigheid van tram
- links-afslagstrook noodzakelijk, rechts-afslagstrook mogelijk bij aanwezigheid van fietspaden:
- rondgaand fietsverkeer aan kruispunten, zoniet eventueel opstelruimte fiets of fietssluis mogelijk
- verkeersgeleiders met breedte $\geq 2\text{m}$ gewenst, noodzakelijk bij rijwegbreedte $> 12\text{m}$ (oversteekbaarheid voetgangers)

Dimensionering: door middel van verkeersmodel

Verkeersvertragende voorzieningen: visuele effecten/straatbeeld/eventueel verkeersplateau, gedimensioneerd op busverkeer

Aanpalende bebouwing: beperkingen mogelijk

6. Verkeersnetwerken: parkeerbeleid

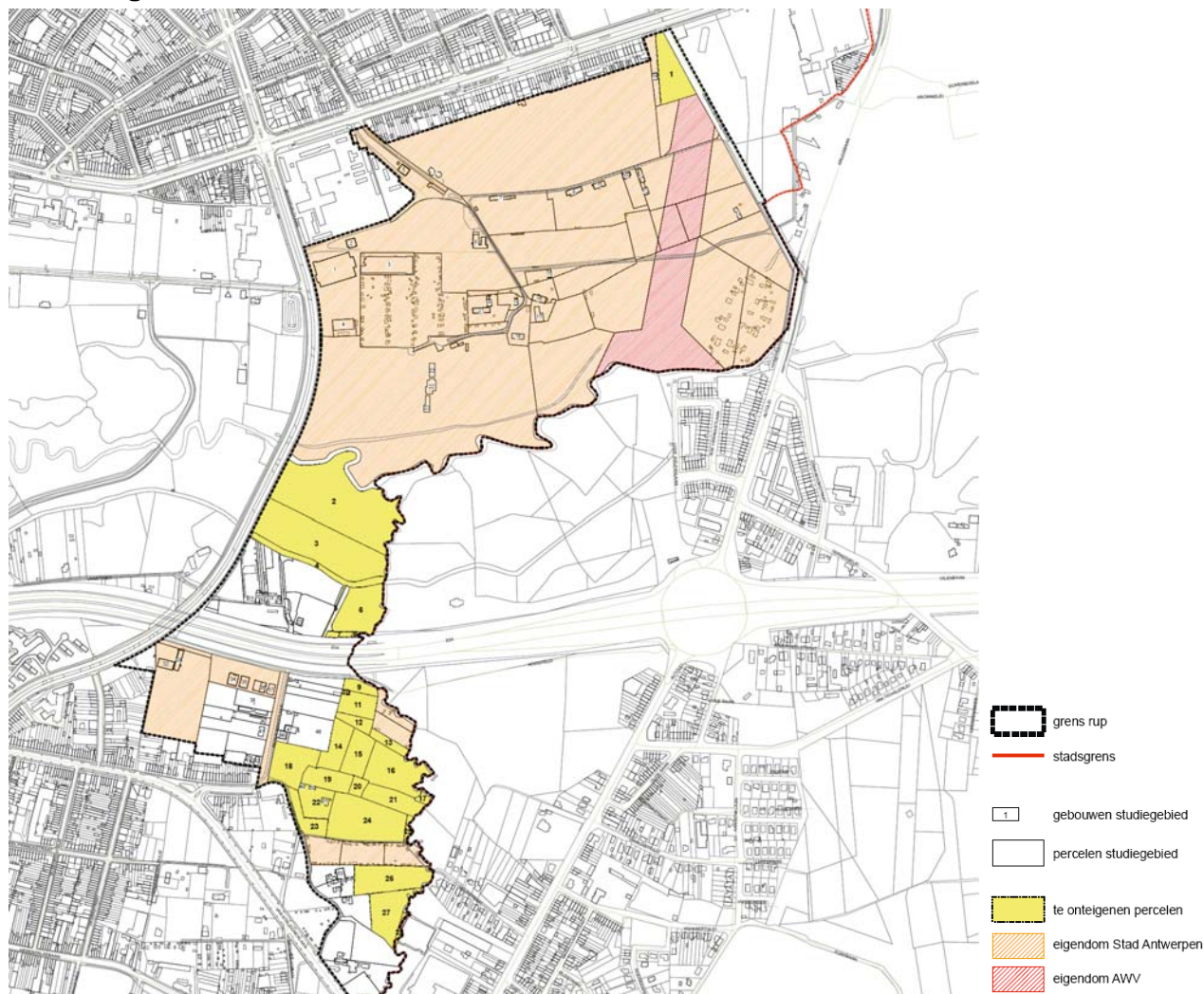

Langs de Van Strydoncklaan en de August Van Wielelei zijn zoekzones aangeduid voor vrachtwagenparkeerplaatsen, hiermee worden zones aangeduid waar mogelijks vrachtwagenparkeerplaatsen kunnen komen. Op het kruispunt van de August van Wielelei en de Houtlaan wordt een stadsrandtransferium ingetekend, dit houdt in dat op dit kruispunt een grootschalige P&R kan voorzien worden die goed bereikbaar is met het openbaar vervoer.

2.2.4 Wijkcirculatieplan

De dienst mobiliteit van stad Antwerpen is begin 2009 gestart met de opmaak van het wijkcirculatieplan Deurne Noord – Deurne Centrum met als ondergrens het Rivierenhof en de autosnelweg E 313. De start voor de opmaak van het wijkcirculatieplan Deurne Zuid is eind dit jaar gepland.

2.2.5 Eigendomsstructuur

Stad Antwerpen heeft een groot deel van het gebied in eigendom. Om de visie van het ruimtelijk uitvoeringsplan te realiseren is het noodzakelijk dat de stad bijkomend een aantal percelen kan verwerven¹. Het gaat op Rugeveld om de gronden voor de realisatie van het speelbos en de toegang naar Erbrugge, op Boterlaar-Silsburg gaat het om het centrale hart, hoofdzakelijk bestemd voor het ontwikkelen van de vallei van de Koude Beek en de realisatie van volkstuinen. De ontwerpers van het masterplan Rugeveld - Boterlaar-Silsburg dienen geen rekening te houden met een mogelijke fasering voor de verwerving van de verschillende gronden.

Ter hoogte van de reservatiestrook van de A102 is er een lang aaneengesloten strook in eigendom van het Agentschap Wegen en Verkeer van het Vlaams Gewest i.f.v. de mogelijke realisatie van deze weg.

2.2.6 Sanering

In het projectgebied ligt een oude stortplaats ten noorden van het Groot Schijn. De omvang van de stortplaats en de samenstelling van het gestort materiaal is voorlopig onduidelijk. Stad Antwerpen heeft een vermoeden van de grootte en laat binnenkort een bodemonderzoek uitvoeren. Verwacht wordt dat de resultaten bekend zijn bij de start van de opmaak van het masterplan. Met het bodemonderzoek hoopt

¹ Hiervoor werd samen met het ruimtelijk uitvoeringsplan een onteigeningsplan opgesteld. De motivering voor de verwerving van de gronden is te vinden in de toelichtingsnota RUP Rugeveld-Silsburg vanaf pag. 113. Op het ogenblik van het afronden van deze projectdefinitie was het onteigeningsdossier in behandeling bij het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

stad Antwerpen duidelijkheid te verschaffen over de noodzaak tot saneren en de mogelijke saneringstechnieken.

2.3 Beleidscontext

Volgende passages uit het bestuurakkoord 2007 tot 2012 zijn relevant voor het projectgebied:

“Antwerpen wil een stad zijn met meer groene aders en meer wateraders. Een hoge kwaliteit van het openbare domein, de heraanleg van bestaande parken en de komst van nieuwe parken en van natuurverbindingen moeten de stad nog aangenamer maken voor bewoner en bezoeker. Antwerpen wil daarbij natuur en recreatie maximaal met elkaar verzoenen.”

“Het stadsbestuur steunt voor de groenontwikkeling op het strategisch Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen. Dat schetst de behoefte aan groene, open ruimte en doet voorstellen om die open ruimte te verstevigen. Dat gebeurt vanuit een ecologische en functionele invalshoek. Antwerpen heeft immers nood aan volwaardige natuur, maar ook aan bruikbaar, nuttig en toegankelijk groen.
34. Het stadsbestuur steunt voor de groenontwikkeling op het strategisch Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen.”

“De open ruimte in Antwerpen is een lappendeken van natuur, landbouw en braakliggende gebieden. Het stadsbestuur wil deze versnipperde ruimte verbinden tot een ecologische infrastructuur van open ruimte met gebruikswaarde.
35. De stad wil de versnipperde open ruimte verbinden tot een ecologische infrastructuur met gebruikswaarde.
36. Antwerpen wil dat bestaande natuurgebieden toegankelijk zijn, zonder dat dit de natuurwaarde aantast.”

Het bestuur wil in de nieuwe en bestaande parken sport en groen zoveel mogelijk verzoenen. Antwerpen wil daartoe een totaalplan voor de bestaande parken opmaken. Het totaalplan moet onderzoeken op welke manier de parken in de stad intenser kunnen worden gebruikt, zonder dat de ecologische waarde wordt aangetast. Voor het onderhoud blijft het duurzame parkbeheer de grondslag.
37. Antwerpen wil zijn parken duurzaam blijven beheren, ook met het oog op de biodiversiteit.
38. De stad wil een totaalplan voor de bestaande parken opmaken. Uitgangspunt voor de bestaande en de nieuw aan te leggen parken is de verzoening van sport en groen, zoals bij de heraanleg van Kielpark (11 ha) of van Rugeveld (57 ha) of de aanleg van het Drakenhofpark (9 ha).

“43. Het stadsbestuur wil groenstructuurplannen opmaken als draaiboek voor het vergroenen van straten en pleinen.
44. De stad wil bijzondere aandacht besteden aan natuurontwikkeling op kleine enclaves zoals bermen.
45. Antwerpen wil de natuurwaarde en de landschappelijke waarde van de begraafparken ontwikkelen.
46. Het stadsbestuur wil met de districten afspraken maken over een landschappelijk verantwoorde inrichting van de volkstuinsites.”

“49. Antwerpen wil het vergeten netwerk van beken, kanalen en dokken zichtbaar maken. Het bestuur wil de kwaliteit van de natuur en van het publieke domein rondom rivier, beken, dokken en kanaal vergroten en de toegankelijkheid ervan verbeteren.
Voorbeelden daarvan zijn:
• Schijnvallei (57 ha, meer natuurlijke winterbedding ter hoogte van Rugeveld gekoppeld aan optimalisatie sportaanbod)”

“50. Om het groenbestand leefbaar te houden wil Antwerpen de grondwaterstand met een pakket aan maatregelen (poreuze rioolbuizen voor regenwaterafvoer, controle bouwwerken, halve verhardingen in parken en op openbaar domein, ...) op peil houden.”

3 Ambitie en doelstellingen van de opdrachtgever

De visie voor het voor het park Rugeveld – Boterlaar-Silsburg werd met het ruimtelijk uitvoeringsplan vertaald in bestemmingen. Afhankelijk van het programma-onderdeel leggen deze bestemmingen minimaal de perimeters van de ontwikkelingszones tot maximaal de effectieve locatie vast. Dit wil zeggen dat voor sommige programmaonderdelen de definitieve locatie effectief verankerd is, terwijl anderen nog verschillende vestigingsmogelijkheden hebben op het terrein. Ook de bijhorende voorschriften zijn, afhankelijk van het programma-onderdeel, al dan niet sterk uitgewerkt en leggen de ontwerpmatige krijtlijnen vast.

Deze dualiteit van een plan dat voor een aantal programmaonderdelen nog onduidelijkheden bevat terwijl het soms concrete ontwerpmatige voorschriften vastlegt, vormt de uitdaging voor de opmaak van het masterplan. Het ruimtelijk uitvoeringsplan en bijhorende visie heeft zeker nog niet alle vragen voor het gebied opgelost. Stad Antwerpen heeft de ambitie om met het masterplan Rugeveld – Boterlaar-Silsburg een ambitieus plannenkader te maken dat finaal de visie voor het park en haar programmaonderdelen vastlegt.

Stad Antwerpen wil voor de uitwerking sterk inzetten op ontwerpend onderzoek. De stad wil met het masterplan zowel de resterende vragen uit het ruimtelijk uitvoeringsplan als de nieuwe vragen geformuleerd door stadsdiensten, (buurt)bewoners en gebruikers van het park oplossen. Het zijn stuk voor stuk belangrijke vragen, zowel op het niveau van de visie voor het park als op het niveau van de afzonderlijke programmaonderdelen. Het is de ambitie van stad Antwerpen de visie uit het ruimtelijk uitvoeringsplan te vertalen in sterke concepten, die leiden tot concrete oplossingen op het niveau van de programmaonderdelen, en het masterplan te laten evolueren tot een ambitieus en gedragen project.

Het masterplan Rugeveld – Boterlaar-Silsburg is daarom een plan dat dieper gaat dan het ruimtelijk uitvoeringsplan en dat antwoord biedt op onbeantwoorde vragen. Een plan dat een breed participatief proces mee kan doorlopen en dat enthousiasmeert. Een kader, soms concreet, soms richtinggevend, dat de basis vormt voor toekomstige beleidskeuzes, fasering, budgetbepalingen,...

3.1 Ambities voor het park Rugeveld - Boterlaar-Silsburg

De ambitie voor het park Rugeveld – Boterlaar-Silsburg is de ontwikkeling van een landschappelijk park als onderdeel van de groene vinger die vanaf Wommelgem het stedelijk gebied van Antwerpen binnendringt. Een park dat zijn eigen identiteit weet te vinden in de rand van het stedelijk gebied. Een park dat erin slaagt de belangrijke ecologische functie van de Schijnvallei en de vallei van de Koude Beek te combineren met de recreatieve doelstellingen en noden van Deurne en Antwerpen.

Dit houdt volgende doelstellingen in:

- Ontwikkelen van de natuurlijke en landschappelijke waarden van de Schijnvallei en de vallei van de Koude Beek, verhogen van het waterbergend vermogen van beide valleien.
- Uitbouwen van een hoogwaardige sportcluster voor indoor- en outdoorsporten op Rugeveld. Plaats geven aan het programma voor jeugd en sport. De garantie van het behoud van het huidige sport- en jeugdprogramma, mits herstructurering of vinden van synergieoplossingen
- Sanering en heraanleg van het residentieel woonwagenterrein.
- Kwalitatief uitbouwen van de recreatieve cluster van Boterlaar-Silsburg met een volwaardige plaats voor volkstuinen.
- Creëren van speelbosfaciliteiten voor de lokale jeugd.

3.2 Ambitie voor de opdracht

3.2.1 Het masterplan als kader voor een autonome uitwerking van de verschillende programmaonderdelen

Stad Antwerpen wil met het masterplan voor het park Rugeveld - Boterlaar-Silsburg een plannenkader maken dat een autonome uitwerking van de verschillende deelprojecten mogelijk maakt. Het moet een draaiboek vormen voor alle deelprojecten doorheen de lange realisatietermijn die het gebied te wachten staat. De opdracht is een uitwerking van het ruimtelijk uitvoeringsplan Rugeveld-Silsburg en beweegt zich volledig binnen de bindende randvoorwaarden die het plan oplegt.

Hoewel na de definitieve oplevering van het masterplan elke betrokken stadsdienst zijn eigen project kan uitvoeren, moet dit in de geest van het masterplan zijn. De ontwerpers dienen hiervoor concrete ontwerpvoorstellen en typeontwerpoplossingen aan te leveren en ze daarna weten te vertalen in richtlijnen en randvoorwaarden. Van de ontwerpers wordt verwacht dat ze duidelijk aangeven welke de onveranderbare visie-elementen zijn en welke de mogelijkheid hebben om te evolueren.

Tot slot moet het plan een verfijning van de opgestelde fasering uitwerken zodat er concrete uitvoeringsbudgetten gekoppeld kunnen worden aan de verschillende onderdelen van het plan. Hiervoor moeten de ontwerpers deels zelf een inzicht kunnen geven in de kostprijsraming van de deelprojecten. De concreetheid van deze kostenindicaties is afhankelijk van het vereiste detailniveau gevraagd bij de uitwerking van de programmaonderdelen.

3.2.2 Een gedragen masterplan

Het doel van de opdracht is komen tot gedragen deelprojecten. Een draagvlak dat zowel wordt gezocht bij de verschillende stadsdiensten als bij de brede groep van parkgebruikers, bewoners en buurtbewoners.

3.2.2.1 Verschillende stadsdiensten

Een brede groep van stadsdiensten wordt intensief betrokken in het proces van de opmaak van het masterplan. Enerzijds gaat het om stadsdiensten die na de oplevering van het masterplan verantwoordelijk zijn voor de uitwerking van één of meerdere deelprogramma's, anderzijds stadsdiensten die vanuit hun specifiek competentieveld een belangrijke meerwaarde betekenen, maar zelf geen deelproject uitwerken.

Het gaat, onder andere, om volgende diensten (niet limitatief):

1. Direct betrokken stadsdiensten die zelf op basis van het masterplan een deelproject zullen uitwerken:

- **Samen Leven | Sociale interventie en woonregie:** woonwagenterrein
- **Cultuur, sport & recreatie | Sport en recreatie:** sportterreinen indoor en outdoor
- **Stadsontwikkeling | Openbaar domein:** natuurontwikkeling, volkstuinen, woonwagenterrein, speelbos,...
- **Stads- en buurtonderhoud | Groen en begraafplaatsen:** beheer
- **Cultuur, sport & recreatie | Stedelijke jeugdendienst:** speelbos, jeugdinfrastructuur,...
- **Patrimoniumonderhoud | Gebouwen/studiedienst:** woonwagenterrein,...
- **Stadsontwikkeling | Milieu:** sanering

2. Stadsdiensten die vanuit hun specifiek competentieveld een belangrijke meerwaarde betekenen, maar zelf geen deelproject uitwerken:

- **Samen Leven | Stedelijk wijkoverleg:** communicatie & participatie
- **Samen Leven | Strategische cel/beleidsbureau:** sociale planning
- **Stadsontwikkeling | Mobiliteit en verkeer**
- **Stadsontwikkeling | Ruimtelijke Ordening**

3.2.2.2 Betrokkenheid van gebruikers en (buurt)bewoners

Tijdens de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan Rugeveld-Silburg werden de (buurt)bewoners en de recreatieve verenigingen in het gebied geraadpleegd door middel van hoorzittingen op de belangrijke mijlpalen in het opmaakproces van het plan. De roep om een sterkere betrokkenheid werd zowel bij de verenigde recreatieve gebruikers van het park als bij de bewoners en buurtbewoners steeds duidelijker. Verscheidene comités en verenigingen zijn reeds lang actief om in dialoog te treden met stad Antwerpen over dit project. Naast Comité Site Rugeveld werd ook de Werkgroep rond Rugeveld-Silburg opgericht op initiatief van Antwerpen aan 't Woord. Deze groepen hebben zich nu verenigd tot Werkgroep rond Rugeveld - Boterlaar-Silburg.

Om de relatie met de recreatieve gebruikers en de (buurt)bewoners te formaliseren heeft Stad Antwerpen en het district Deurne een participatiecharter opgesteld. Het charter beschrijft de wijze van overleg en participatie tussen enerzijds de Werkgroep rond Rugeveld - Boterlaar-Silburg en Antwerpen aan't Woord en anderzijds de Stad Antwerpen en het district Deurne. Deze overeenkomst werd op 23 juni 2009 ondertekend door de stad, het district Deurne, de Werkgroep rond Rugeveld - Boterlaar-Silburg en Antwerpen aan 't Woord. Het charter omschrijft de samenwerking tussen de stad en de Werkgroep rond Rugeveld - Boterlaar-Silburg, die optreedt als vertegenwoordiging van de verenigingen en buurtbewoners. Op vraag van de buurtbewoners wordt de benaming van het project uitgebreid tot Rugeveld - Boterlaar-Silburg.

Omdat de bewoners van het woonwagenterrein, dat ook op de site gelegen is, een doelgroep zijn met aparte noden en bekommernissen, wordt voor hen een apart communicatietraject gevolgd dat ook gebaseerd is op nauw overleg op regelmatige basis, maar niet is vastgelegd in een charter.

Stad Antwerpen heeft de ambitie om de opmaak van het masterplan Rugeveld – Boterlaar-Silburg doorheen een participatief traject te leiden waarbij de brede groep van gebruikers en (buurt)bewoners adviezen op de voorstellen kunnen formuleren. De stad toont hierbij de bereidheid om opnieuw na te denken over de geformuleerde visie binnen het gestelde juridische kader en de huidige beleidsmogelijkheden.

Een eerste stap in de communicatie is om alle betrokkenen te bevragen over de huidige toestand van de site en over wat hun noden en belangen zijn naar de toekomst toe. De resultaten van deze bevraging zullen gebundeld en gepubliceerd worden.

In het najaar van 2009 wordt dit plan van eisen van de gebruikers en bewoners samen met het plan van eisen van de stad officieel overhandigd aan de ontwerpers. Deze officiële overhandiging is meteen het startschot voor de ontwerpfasen van project Rugeveld - Boterlaar-Silburg en zal gevierd worden met een evenement op site Rugeveld.

Sinds de ondertekening van het charter werd er een participatiestuurgroep opgericht. In deze stuurgroep zetelen afgevaardigden van de stad, het district, Antwerpen aan't Woord en de Werkgroep rond Rugeveld – Boterlaar-Silburg. De participatiestuurgroep is een denktank over de te volgen participatiestrategie. De stuurgroep neemt geen inhoudelijk beslissingen over het project. Daarvoor wordt een 'Algemene vergadering' ingericht. Deze vergadering is een open platform voor alle parkgebruikers, bewoners, buurtbewoners en geïnteresseerden. De algemene vergadering levert inhoudelijke adviezen aan Stad Antwerpen.

3.2.3 Het masterplan als plannenkader op drie niveaus

Stad Antwerpen verwacht van de ontwerpers dat ze in staat zijn om met de bouwstenen van de bestaande visie, uitgewerkt in het RUP Rugeveld-Silburg, sterke concepten te bouwen voor het totale park en haar programmaonderdelen. Het plan moet de handvaten reiken voor de totale ontwikkeling van het park en zelf vanuit deze handvaten concrete ontwerpvoorstellen formuleren voor de deelprojecten. De graad van concreetheid verschilt per programma-onderdeel.

Voor het masterplan worden er drie onderzoeksniveaus onderscheiden:

- Niveau 'park'
- Niveau 'locatie-onderzoek'
- Niveau 'programmaonderdelen'

Het doel is om alle deelprojecten tot op het niveau van de programmaonderdelen te krijgen en concrete ontwerpvoorstellen te formuleren. Voorwaarde hiervoor is de versterking van de visie op het niveau 'park' en het voeren van een locatie-onderzoek voor een aantal sportclubs, jeugdverenigingen en hondenclubs. Doorheen het proces van de opmaak van het masterplan dienen de drie niveaus te groeien naar slechts twee niveaus: 'park' en 'programmaonderdelen'.

3.2.3.1 Visie voor het park Rugeveld - Boterlaar-Silburg

Gevraagd wordt om te starten vanuit een visie op het 'park' Rugeveld – Boterlaar-Silburg. Een visie gebouwd op de bouwstenen van het ruimtelijk uitvoeringsplan Rugeveld-Silburg. Een visie die krachtige concepten genereert en de bestaande visie weet te revitaliseren. De visie op het park Rugeveld – Boterlaar-Silburg moet de onbeantwoorde vragen op het niveau 'park' oplossen en hiermee dieper reiken dan het bestaand plannenkader.

De visie op het gebied vormt de toetssteen voor het ontwerpen van de verschillende programmaonderdelen. Tegelijkertijd dient de visie op het niveau 'park' herdacht te worden indien belangrijke keuzes op het niveau van de programmaonderdelen hiertoe dwingen. Dit proces van zoeken en verfijnen berust sterk op ontwerpmatig onderzoek en de vertaling van de resultaten naar de andere niveaus.

Het onderzoek naar het 'park' moet resulteren in een bepaling van de betekenis van het gebied. Het gaat om het ontwikkelen van een eigenheid en een sfeer die de identiteit van Rugeveld – Boterlaar-Silburg als één park bepaald. Dit dient vertaald te worden naar een vocabularium dat zijn uitwerking kent op het niveau van de programmaonderdelen. Hierbij is het belangrijk dat de ontwerpers er zich bewust van zijn dat het park een onderdeel vormt van een belangrijke groene vinger, het gelegen is in de rand van het stedelijk gebied Antwerpen en dat het een bijzondere relatie dient te ontwikkelen met het naastgelegen

park Rivierenhof en de noordelijk gelegen groengebieden Ertbrugge, Fortvlakte en de Bremweide. Stad Antwerpen verwacht van de ontwerpers dat het ontwerpmatig onderzoek voor het park blijk geeft van een doordachte visie over de identiteit voor Rugeveld – Boterlaar-Silburg en dat dit geconcretiseerd kan worden in een beeldkwaliteitsplan voor het gebied en haar programmaonderdelen.

3.2.3.2 Locatie-onderzoek

Zoekzone voor hondenclubs en jeugdverenigingen

Zoekzone voor sportverenigingen

Het plan moet zekerheid bieden aan de verschillende clubs en recreatieve verenigingen in het gebied over hun toekomstige locatie. Stad Antwerpen verwacht van de ontwerpers dat ze door middel van ontwerpmatig onderzoek verschillende scenario's kunnen aanreiken voor de clubs en verenigingen in het gebied die in de visie van het ruimtelijk uitvoeringsplan nog geen definitieve locatie hebben toegewezen in de verschillende bestemmingszones. Het gaat hoofdzakelijk om voetbalclubs, korfbalclubs, jeugdverenigingen, hondenclubs,... Het gebied waarin hondenclubs en jeugdverenigingen gevestigd kunnen worden, volgens de voorschriften van het ruimtelijk uitvoeringsplan, is hierbij groter dan het gebied waar de verschillende sportclubs zich kunnen vestigen.

Het locatie-onderzoek moet de verenigingen in staat stellen een beeld te vormen over hun toekomstige infrastructuur. De ontwerpers dienen hierbij innovatieve technieken te kunnen aanreiken die oplossingen bieden voor de vraag naar een optimaal ruimtegebruik. De verschillende locatievoorstellen voor de clubs moeten tevens inspirerend werken voor de verdere detaillering en de realisatie van de verschillende programmaonderdelen.

Op het ogenblik dat er overeenstemming is over de definitieve locaties vervalt dit onderzoeksniveau en wordt dit verder uitgewerkt op het niveau van de programmaonderdelen.

Een overzicht van alle verenigingen in het gebied Rugeveld – Boterlaar-Silburg is te vinden in de toelichtingsnota van het RUP Rugeveld-Silburg.

3.2.3.3 Ontwerpen en/of ontwerpmatig onderzoek van de programmaonderdelen

De verschillende programmaonderdelen dienen te worden uitgewerkt. Hierbij is het detailleringniveau verschillend per deelprogramma. Twee projecten worden daarbij heel concreet uitgewerkt: het project van de volkstuinten op Boterlaar-Silburg en het woonwagenterrein op Rugeveld. De andere projecten moeten minstens de basis vormen voor verdere visievorming, onderhandelingen, verdere detaillering en budgetbepalingen in de toekomst.

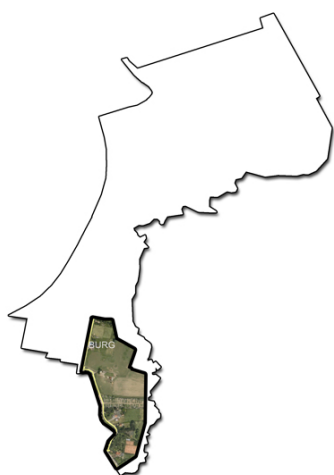
Stad Antwerpen hecht een groot belang aan de eenheid van het park Rugeveld - Boterlaar-Silburg. Het gebied mag geen patchwork worden van verschillende programmaonderdelen, versnipperd door het functionele programma. De stad verwacht van de ontwerpers dat ze in hun ontwerpmatig onderzoek of in

hun ontwerpen de eenheid van het gebied constant bewaken en dit opnieuw weten te vertalen in hun visie voor het gebied (niveau park).

In onderstaande opsomming worden de concrete vragen per programmaonderdeel opgelijst. Elke deelzone heeft specifieke voorschriften opgelijst in het RUP Rugeveld-Silburg. Deze worden hier niet in herhaald.

Volkstuinen

De toekomstige site van de volkstuinen ligt in het hart van Boterlaar-Silburg. Hiermee grenzen de volkstuinen in het westen aan het toekomstige woongebied Silsburg en in het oosten aan de natuurzone van de Koude Beek en het parkgebied Hoogveld te Wommelgem.

In het gebied staan woonhuizen met tuinen alsook de terreinen van de 'Royal Antwerp Tennis Club', een tennisvereniging waarvan het clubgebouw gelegen is aan de andere kant van de gemeentegrens: te Wommelgem. Zowel de woonhuizen met tuinen als de tennisvelden blijven in het gebied behouden. De volkstuinen komen dus enkel in de zone die eigendom is van Stad Antwerpen, of gepland is om te verwerven in de toekomst (zie 2.2.5 eigendomsstructuur).

Alle volkstuinen uit Rugeveld krijgen een nieuwe plek te Boterlaar-Silburg. In het gebied voor volkstuinen te Boterlaar-Silburg liggen eveneens bestaande volkstuinen. Zij maken deel uit van het toekomstige volkstuinencomplex van 200 volkstuinen. De bestaande volkstuinen kunnen opgenomen worden in het nieuwe ontwerp of er kan gekozen worden om deze opnieuw aan te leggen in een nieuw ontwerp. Stad Antwerpen vraagt aan de ontwerpers om minstens beide scenario's uit werken. Bestaande volkstuinen die in de bestemmingszone natuur liggen

aan de Koude Beek, krijgen een nieuwe locatie in het gebied voor volkstuinen toegekend.

Stad Antwerpen heeft de start van de realisatie gepland voor het najaar van 2011. Daarom vraagt de stad aan de ontwerpers de plannen voor deze deelzone in overleg met de stadsdiensten, de volkstuinders en de buurtbewoners uit te werken tot op het niveau van een voorontwerp. Bedoeling is dat de stad hierna de definitieve plannen kan opmaken en tot realisatie kan overgaan. Voor de realisatie van het volkstuinencomplex heeft stad Antwerpen een bedrag van 275.000 EUR gereserveerd.

Stad Antwerpen heeft een visie van een volkstuinencomplex dat sterk landschappelijk is ingebed en stevig dooraderd wordt met recreatieve paden. Hierbij is het absoluut niet wenselijk dat er een eiland gecreëerd wordt dat enkel toegankelijk is voor de volkstuinders. Het gebied moet toegankelijk zijn voor een brede groep van parkgebruikers maar moet ook getuigen van respect voor de rust en de geborgenheid van de volkstuinen. Het district Deurne heeft in het verleden ervaring opgebouwd met het ontwerpen van volkstuinen en heeft een sterke visie op een hedendaagse inrichting van volkstuincomplexen.

Het ruimtelijk uitvoeringsplan legt de oppervlakte per volkstuin vast op maximum 160 m² per tuin. Er dient gezocht te worden naar mogelijkheden voor gemeenschapsvoorzieningen. Detailvoorschriften zijn opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

Woonwagenterrein

Net zoals bij de site van de volkstuinen wordt verwacht dat het terrein van de woonwagenbewoners uitgewerkt wordt tot op het niveau van een voorontwerp. Het woonwagenterrein biedt in de toekomst plaats voor 48 woonwagens. Elk woonperceel heeft een oppervlakte van minimum 150m² tot maximum 240m². De detailvoorschriften zijn opgenomen in de stedenbouwkundige voorschriften van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

Stad Antwerpen vraagt aan de ontwerpers na te denken over de betekenis en de werking van een hedendaags woonwagenterrein in een kwetsbare en natuurlijke omgeving. Er dient gezocht te worden naar interacties met het totale park.

Stad Antwerpen wenst maximaal tegemoet te komen aan de wensen van de woonwagenbewoners en de adviezen die zijn opgenomen in de brochure 'wonen op wielen' van de Vlaamse Gemeenschap, binnen de voorwaarden die zijn gesteld in het ruimtelijk uitvoeringsplan. De afwegingen die in het RUP zijn gemaakt, baseren zich op deze brochure, maar houden bijkomend rekening met de kwetsbaarheid van de omgeving waarin het gesaneerde terrein komt te liggen. Veel woonwagenbewoners beschouwen deze voorschriften als streng. Zo laat het nieuwe terrein bijvoorbeeld geen milieuvergunningplichtige werken meer toe.

Het stadsbestuur kiest maximaal voor de woonfunctie van het terrein. De voorschriften laten residentieel (vroeger enkel doortrekkersterrein) wonen toe op het terrein en biedt plaats aan 48 woonwagens (het oorspronkelijke terrein bood slechts plaats voor 24 woonwagenbewoners). Hiermee komt het RUP hoofdzakelijk tegemoet aan een feitelijke situatie die doorheen de jaren ontstaan was op het terrein.

Voor de sanering en de heraanleg van het terrein dienen de woonwagenbewoners tijdelijk op een andere locatie te worden gehuisvest. Stad Antwerpen wenst dit tijdelijk terrein te bouwen op basis van het ontwerp van het definitieve terrein. Daarom wordt gevraagd bij het ontwerpen van het woonwagenterrein specifiek aandacht te hebben voor het gebruik van materialen die zowel gebruikt kunnen worden voor het tijdelijke als voor het definitieve ontwerp. Stad Antwerpen voorziet om in 2011/2012 te starten met het aanleggen van dit tijdelijk terrein.

Speelbos

Voor het speelbos heeft stad Antwerpen vooral behoefte aan visievorming. Ze wil daarbij verschillende mogelijkheden kennen om het gebied te ontwikkelen. Onder andere een studie naar referenties in binnen- en buitenland kunnen de betrokken stadsdiensten en het bestuur helpen bij de beeldvorming van de ontwikkeling van dergelijk gebied. Uiteraard is de relatie met de vallei van de Koude Beek en het Groot Schijn belangrijk.

Met het speelbos komt de stad tegemoet aan een langverwachte wens van heel wat jeugdverenigingen in de buurt. De ambitie van de verenigingen is hierbij dat het speelbos ruimer is dan enkel het stukje op Antwerps grondgebied. Er wordt gedroomd van een speelbos dat over de gemeentegrenzen heen reikt. De huidige opdracht van de ontwerpers van het masterplan geldt specifiek voor het geplande Antwerpse deel.

Concreet wordt er van de ontwerpers verwacht dat ze in overleg met de stadsdiensten, de jeugdverenigingen en de buurtbewoners minstens een draaiboek kunnen uitwerken met ontwerpvoorstellen, type-oplossingen, richtlijnen en randvoorwaarden zodat dit de basis kan vormen voor de uitwerking van het project door de eigen stadsdiensten en het reserveren van de nodige budgetten.

Valleigebied

Stad Antwerpen wil van de ontwerpers dat ze samen met de betrokken stadsdiensten een visie uitwerken voor het ontwikkelen van de natuurlijke en landschappelijke waarden van de Schijnvallei en de vallei van de Koude Beek. Een belangrijke doelstelling hierbij is het verhogen van het waterbergend vermogen van beide valleien. Het gebied ten noorden van het Groot Schijn komt hiermee bijzonder in het vizier omdat dit gebied in het verleden ingericht werd als vergunde stortplaats en hierdoor verhoogd werd.

Het projectgebied Ruggeveld - Boterlaar-Silburg omvat slechts één oeverzijde het Groot Schijn en de Koude Beek. De andere oevers liggen op Wommelgems grondgebied. Het Groot Schijn is een Vlaamse materie, terwijl de Koude Beek een provinciale aangelegenheid is. Stad Antwerpen streeft ernaar de externe partners in dit proces te betrekken. Indien dit niet mogelijk is, moet de uitwerking van dit programmaonderdeel vooral de eigen visievorming voor de ontwikkeling van beide valleien voeden.

Concreet wordt er van de ontwerpers verwacht dat ze in overleg met de stadsdiensten minstens een streefbeeld met scenario's, ontwerp oplossingen en typeontwerpen kunnen uitwerken. Dit streefbeeld geeft richtlijnen en randvoorwaarden aan en vormt de basis voor stad Antwerpen voor onderhandelingen bij externe partners als het Vlaams Gewest, de provincie Antwerpen, de gemeente Wommelgem en Natuurpunt. De ontwerpers moeten in staat zijn om een ruwe kostprijsberekening te kunnen maken van de verschillende scenario's die de basis kan vormen voor beleidsmatige beslissingen, onderhandelingen en het reserveren van de nodige budgetten.

Stad Antwerpen vraagt van de ontwerpers om over de gemeentegrenzen heen na te denken over de ontwikkeling van beide oeverzones, rekening houdend dat beleidsmatige keuzes op dit ogenblik enkel gemaakt kunnen worden voor het grondgebied van Antwerpen.

Begraafplaats

De opdracht voor de begraafplaats ligt niet in het reorganiseren van de plek zelf, wel in de zoektocht naar een betere integratie van de begraafplaats in het park Ruggeveld - Boterlaar-Silburg. Er wordt dus niet van de ontwerpers verwacht dat zij ontwerpvoorstellen voor de eigenlijke begraafplaats uitwerken. Stad Antwerpen vraagt aan de ontwerpers om door middel van ontwerpmatig onderzoek voorstellen kunnen formuleren om de begraafplaats een volwaardig onderdeel te laten vormen van de parkstructuur. Hierbij mag de geborgenheid van de plek niet uit het oog verloren worden.

Het resultaat is een draaiboek met ontwerpvoorstellen, typeoplossingen, richtlijnen en randvoorwaarden zodat dit de basis kan vormen voor de uitwerking van het project door de eigen stadsdiensten en het reserveren van de nodige budgetten.

Sportterreinen, hondenclubs en jeugdverenigingen

Hondenclubs en jeugdverenigingen

Sportverenigingen

Na afronding van het locatie-onderzoek dienen de ontwerpers ontwerpvoorstellen te formuleren voor de verschillende sportclubs, hondenclubs en jeugdverenigingen waarvoor een nieuwe locatie gezocht werd. Het resultaat is een draaiboek met ontwerpvoorstellen, type-oplossingen, richtlijnen en randvoorwaarden zodat dit de basis kan vormen voor de uitwerking van het project door de eigen stadsdiensten en het reserveren van de nodige budgetten.

Het ontwerp van het toekomstige indoor sportcomplex: 'de sportmachine', vormt geen onderdeel van de vraag voor deze opdracht. Aan de ontwerpers wordt wel gevraagd om vanuit hun visie op het park adviezen en randvoorwaarden te formuleren voor het ontwerp en de realisatie van dergelijk gebouw, rekening houdend met het feit dat de 'sportmachine' een belangrijk beeldbepalend bouwwerk te Rugeveld zal worden en een icoon wil zijn voor het park.

Programmaonderdelen met betrekking tot het hele park

1. Informeel gebruik

Het park Rugeveld - Boterlaar-Silsburg is een relatief nieuw gegeven. Relatief in de zin dat het gaat om een gebied dat weliswaar fysiek niet afgesloten is, maar dat in de praktijk slechts wordt betreden door wie er een bestemming heeft.

De creatie van het 'park' Rugeveld - Boterlaar-Silsburg draait zowel om het herlocaliseren van functies als om het zowel fysiek als mentaal ontsluiten van een tot nu toe vrij ontoegankelijk gebied voor een groter publiek. Rugeveld - Boterlaar-Silsburg zal als park, met een eigen karakter, moeten geprofileerd worden.

Dit betekent dat ook aan de 'restruimte' of m.a.w. de ruimte die niet ingevuld wordt door de concrete programma's (sport, natuur, volkstuinen, hondenschool, ...) de nodige ontwerp aandacht moet besteed worden.

De parkruimte moet in voldoende mate kans geven tot wandelen, fietsen, ontspannen, ontmoeten, .. of m.a.w. de klassieke functies waartoe een park uitnodigt.

Ontwerpmatig moet er ingespeeld worden op de moeilijke combinatie van gewenste afzondering en exclusief ruimtegebruik door organisaties, clubs en verenigingen, op de integratie van deze concrete programma's in een park en op het informele gebruik door de parkbezoeker.

De combinatie van functies zorgt ervoor dat in het park zowel geclaimde als niet-geclaimde ruimtes naast mekaar bestaan. Ook de niet geprogrammeerde ruimtes moeten door de parkgebruiker 'toegeëigend' kunnen worden.

Verbindingen moeten op een dergelijke manier worden ingericht dat verbindingen niet slechts een pad zijn van punt X naar punt Y maar over voldoende verblijfskwaliteit beschikken en voldoende sociale veiligheid garanderen.

De randen van het park vormen geen barrière tussen omgeving en park, maar zijn integendeel een uitnodiging om het park te betreden.

Naast een ontwerpmatig inspelen op de combinatie van geprogrammeerde en niet-geprogrammeerde ruimte, moet tevens nagedacht worden over formules van (mede)beheer van het park.

2. Randen

De randen tussen de verschillende programmaonderdelen zijn interessante contactzones. Stad Antwerpen vraagt aan de ontwerpers om specifiek aandacht te hebben voor de overgangszones tussen de verschillende zones. Het gaat om de contactzones tussen bijvoorbeeld het woonwagenterrein en de natuurzone van het groot Schijn, het speelbos met de natuurzone, de sportvelden en de groenzone, de volkstuinen en de vallei van de Koude Beek,...

3. Verbindingen

Het ruimtelijk uitvoeringsplan stelt een visie voorop waarin het gebied Rugeveld – Boterlaar-Silburg sterk dooraderd wordt met recreatieve paden voor langzaam verkeer. Daarnaast zijn enkele functionele assen opgenomen in het projectgebied: de centrale dreef als verlengstuk van de parkdreef Rivierenhof en een functionele fietsroute langs de E313 naar Wommelgem. Het RUP doet echter geen uitspraken over de ligging van alle andere recreatieve paden, enkel suggesties. Stad Antwerpen verwacht van de ontwerpers dat ze onderzoeken op welke manier het park sterk dooraderd kan worden en waar stad Antwerpen dergelijke verbindingen kan voorzien.

4. Beeldkwaliteit

Stad Antwerpen verwacht van de ontwerpers dat ze hun visie voor het park uitwerken in een beeldkwaliteit voor het totale gebied. Het is de bedoeling dat de ontwerpers dit telkens kunnen vertalen op het niveau van de programmaonderdelen. Een beeldkwaliteitsplan voor het park en haar programmaonderdelen dient te worden uitgewerkt tot een sterke pijler van het masterplan Rugeveld – Boterlaar-Silburg.

3.3 Aandachtspunten inzake mobiliteit

Naast de ambities voor de opdracht en het park heeft stad Antwerpen ook aandachtspunten inzake mobiliteit. Deze zijn belangrijk om mee te nemen tijdens het ontwerpproces. Het zijn elementen die soms concreet, soms in de marge belangrijk zijn voor het projectgebied of voor haar omgeving. Er wordt aan de ontwerpers gevraagd de consequenties van hun voorstellen voor het mobiliteitsgebeuren in beeld te brengen en door voorstellen naar een flankerend beleid pro-actief en sturend te werken.

Het gaat om volgende aandachtspunten:

Inzake mobiliteit moet er een grote consistentie zijn met de fundamentele doelstelling van het project, namelijk het gebied te herwaarderen en vorm te geven als een park met klemtoon op enerzijds sport en recreatie en anderzijds de herontwikkeling van natuurwaarden. Hieruit vloeit logisch voort dat het masterplan een concrete vertaling geeft aan de eis van een minimalisering van de verkeersimpact op het projectgebied en zijn omgeving, een zo autovrij mogelijke invulling van het gebied zelf (beperken penetratie gemotoriseerd verkeer) en een multimodale bereikbaarheid ervan, met voorrang voor de duurzame modi. Dit wordt het best zichtbaar gemaakt door in het masterplan een indeling volgens het STOP-principe te hanteren. Het RUP Rugeveld-Silburg heeft hiervoor reeds een basis gelegd.

Gezien het toekomstige gebruik van het gebied en de uitgesproken sociale functie is een integrale benadering noodzakelijk, dit wil zeggen dat alle categorieën gebruikers (jongeren, ouderen, niet-autobeschikkers...) moeten kunnen genieten van een maximale verplaatsingsautonomie van en naar het gebied. Het masterplan zal bijgevolg niet alleen uitspraken moeten doen over het gebied *stricto sensu*, maar het moeten beschouwen in zijn ruimere samenhang (meso- en macroniveau).

De doelstelling om het gebied te herwaarderen en meer samenhang te geven impliceert dat gestreefd wordt naar een optimaal ruimtegebruik, wat voor het mobiliteitsluik betekent dat het ruimtebeslag voor verkeersinfrastructuren zo minimaal mogelijk wordt gehouden. Mogelijke instrumenten om dit te realiseren zijn:

- Accent op de modi met een beperkt ruimtebeslag, in casu wandelaars en fietsers;
- Streven naar een gedeeld ruimtegebruik, in het bijzonder wat betreft toegangswegen en parkeeraccommodatie. Dit kan door clustering van bestemmingen en faciliteiten, spreiding van

benutting in de tijd (tijdsvensters), inplanting van functies op acceptabele wandelafstanden (zowel voor OV als voor privévervoer), ingebouwde moduleerbaarheid (waardoor parkeeraccommodatie op dalmomenten een andere functie kunnen krijgen);

- Het hanteren van krappe maatvoeringen voor gemotoriseerd verkeer, wat bovendien ondersteunend werkt voor wat betreft het gewenste verkeersgedrag;
- Ongelijkvloerse oplossingen;
- Een uitgewerkte visie op Trage Wegen in het gebied;

Algemeen wordt er gevraagd de gewenste routes voor niet-gemotoriseerd en gemotoriseerd verkeer maximaal te faciliteren. Daarbij gelden de volgende principes:

- De gewenste routes worden zo veilig mogelijk ingericht (dit wil bijvoorbeeld zeggen dat barrières worden weggewerkt);
- Logische wandelverbindingen met de OV-haltes (met aandacht voor de leesbaarheid en de herkenbaarheid);
- De hiërarchie van het wegennetwerk dient te worden gerespecteerd (voorkomen van sluipverkeer; cf. E313 hoofdweg, Van de Wielelei: stedelijke weg binnen de bebouwde kom, Ruggenveldlaan: lokale weg);
- Respect voor grenzen, in casu de beschikbare wegcapaciteit, de leefkwaliteit en de ruimtelijke draagkracht van de onmiddellijke omgeving (luchtkwaliteit, geluidsniveau, oversteekbaarheid). Bij overschrijding van die grenzen dient te worden nagegaan of het programma moet worden aangepast dan wel dat bijkomende flankerende maatregelen voor het gewenste resultaat kunnen zorgen;
- Onderscheid tussen verschillende soorten verkeer: bezoekers, hulpdiensten, laden en lossen,...

De ontwerpers moeten vanuit het park Ruggenveld - Boterlaar-Silsburg een visie kunnen geven op de mogelijke (in)compatibiliteit van verschillende projecten en doelstellingen. Hierbij wordt gestreefd zo veel als mogelijk kansen en bedreigingen in kaart te brengen, met aandacht voor een aantal ideeën/projecten die in de buurt van het projectgebied al dan niet worden geactiveerd (LIVAN, Hoogveld, uitbreiding van de E313,...). Voorbeelden hiervan zijn: de verenigbaarheid van de uitbreiding van de wegcapaciteit van de E313 en de eventuele doortrekking van de tram naar Wommelgem enerzijds met de bouw van een faunatunnel, inplanting van de stelplaats van De Lijn op de kruising van N12 en R11, de ruimtelijke inbedding van geluidsschermen,...).

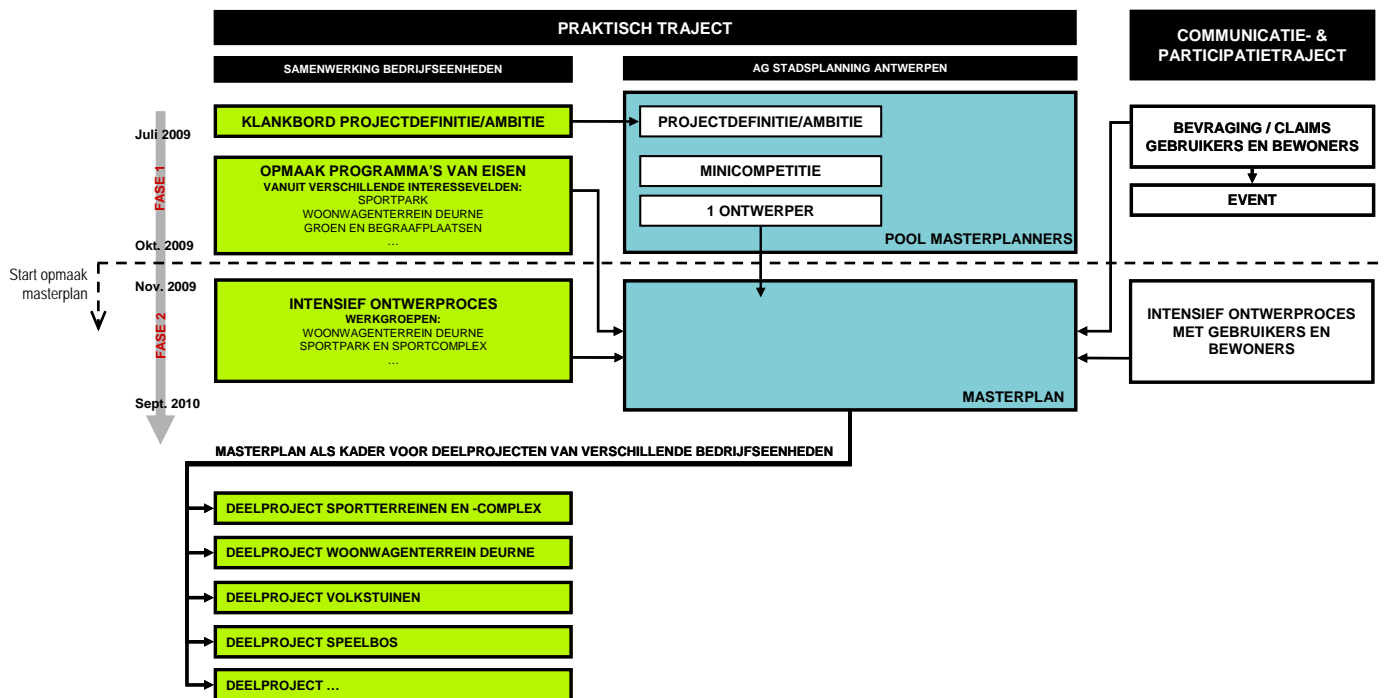
Uit het voorgaande vloeit voort dat het masterplan zich niet kan beperken tot een infrastructurele of vormelijke vertaalslag van de projectdefinitie, maar ook ideeën moet aanreiken voor een flankerend, niet-infrastructurele maatregelen (bv. verplichting tot evenementenvervoersplannen, opmaak bereikbaarheidsprofielen, aanpassingen aan het OV-aanbod, snelheidsbeperkingen, gebruiksbepalingen met tijdsvensters, afspraken tussen exploitanten, gebruikers, enz.).

4 Proces

4.1 Plan van aanpak

Het plan van aanpak voor het totale project kan als volgt worden geschematiseerd:

Voor de opmaak van het masterplan Rugeveld - Boterlaar-Silburg wordt er beroep gedaan op de procedure pool ontwerpers. Het autonoom gemeentebedrijf Stadsplanning Antwerpen coördineert de opmaak. Er zijn twee fases:

Fase 1: op zoek gaan naar een geschikte ontwerper voor het masterplan:

- Minicompetitie
- Selectie van de ontwerper

Fase 2: Opmaak van het masterplan

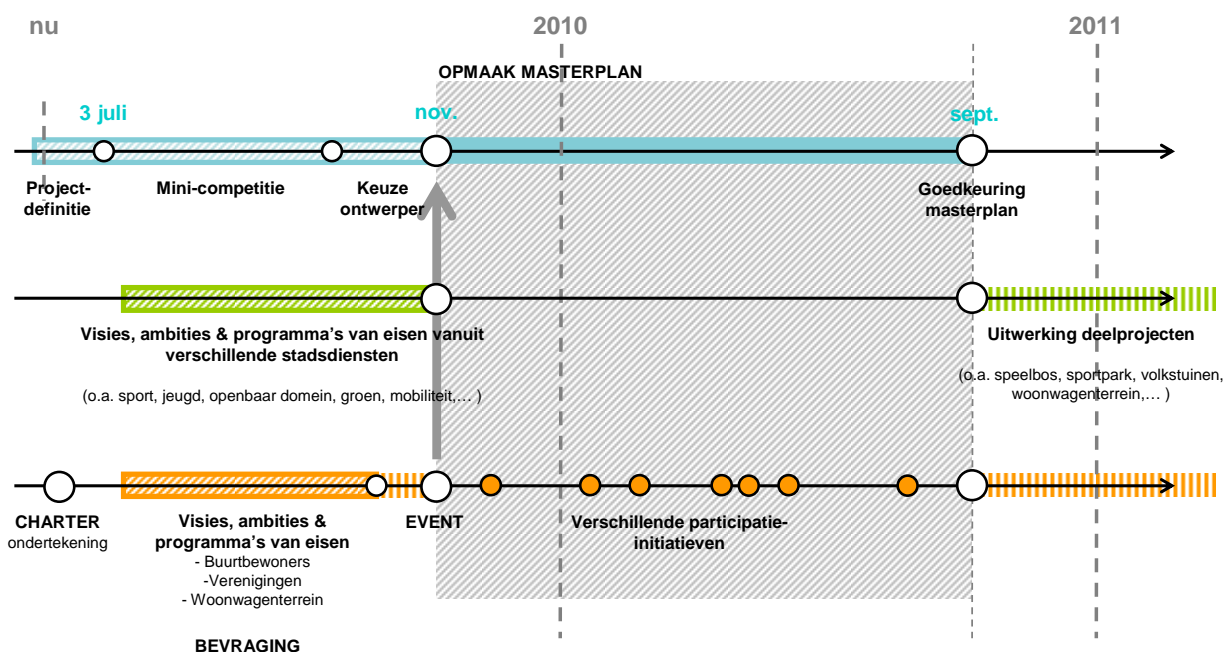
Deze fase wordt geflankeerd door een tweeledig intensief ontwerpproces:

- Enerzijds intern door de verschillende stadsdiensten (waarbij de deelprojecten in werkgroepen verder worden uitgewerkt);
- Anderzijds extern samen met gebruikers- en (buurt)bewoners.

Tijdens de opmaak van het masterplan wordt een brede groep van stadsdiensten intensief betrokken in het proces. Tegelijkertijd doorloopt het plan een extern participatief traject met (buurt)bewoners en recreatieve gebruikers.

Vanaf de definitieve oplevering van het masterplan zijn alle deelprojecten in principe geschikt voor een autonome uitwerking. De deelprojecten kunnen vanaf dan onafhankelijk van elkaar uitgewerkt en ontwikkeld worden door verschillende stadsdiensten. Het masterplan moet hiervoor een sterk kader vormen. Dit impliceert dat met de opmaak van het masterplan de visie op het niveau 'park' Rugeveld – Boterlaar-Silburg finaal uitgewerkt wordt.

4.2 Processtappen

De opmaak van het masterplan start in november. In afwachting van de keuze van een ontwerper (minicompetitie) bundelen de verschillende stadsdiensten vanuit hun eigen interesseveld hun visies en ambities voor het gebied. Samen met een inventarisatie van de officieel geregistreerde infrastructuur worden beide documenten overhandigd aan de ontwerpers bij aanvang van de studie.

Tegelijkertijd loopt er een bevraging bij de recreatieve verenigingen, de woonwagenbewoners en de (buurt)bewoners over hun wensen voor het park. Aan hen wordt eveneens een inventarisatie van hun bestaande infrastructuur gevraagd samen met een reële inschatting van hun toekomstige behoefte.

Het resultaat van de externe bevraging en de visies en ambities van de stadsdiensten vormen het startpunt van de opdracht in november 2009. Aan de externe ontwerper wordt gevraagd een participatief planproces te doorlopen waarbij de verschillende 'programma's van wensen' ontwerpmatig getoetst en verfijnd worden. De producten die de ontwerper aanlevert moeten de beleidsmakers in staat stellen keuzes te maken voor de ontwikkeling van het park op korte en middellange termijn.

Afhankelijk van beschikbare budgetten wordt binnenkort met een aantal extra studies gestart. Bij afronding worden ze aan de ontwerper van het masterplan overhandigd:

- Tekortenstudie op basis van het tekortenmodel van Stad Antwerpen.
- Bodemonderzoek site oude stortplaats ten noorden van het Groot Schijn.
- Opmetingsplan gronden in eigendom stad Antwerpen.
- Inventarisatie van de belangrijkste vegetaties in het gebied.

4.3 Rol van de ontwerper

Stad Antwerpen verwacht van de ontwerpers een kritische houding ten opzichte van het proces, het wensenpakket en het bestaand plannenkader. Uitgangspunt hierbij is steeds dat de ontwerper de stad naar maximaal vermogen en vanuit een vernieuwende creatieve invalshoek probeert te adviseren, zonder daarbij de realistische blik naar beleidsmogelijkheden, timing, fasering en financiering uit het oog te verliezen. Stad Antwerpen is bereid de ontwerpers maximaal deze marge te geven, maar wenst ook te kunnen aangeven wanneer grenzen bereikt zijn. De ontwerpers dienen daarom om te kunnen gaan met veranderende meningen en bereid te zijn de weloverwogen en gekozen beleidsrichtingen te aanvaarden.

De ontwerpers dienen een sterk adaptatievermogen te bezitten, waarbij het team keuzes op het niveau van de programmaonderdelen opnieuw weet te vertalen naar de concepten voor het park en omgekeerd. Verder wordt er gevraagd ontwerpmatig sterk uit de hoek te komen en overtuigend te kunnen zijn naar de verschillende stedelijke diensten en de gebruikers en (buurt)bewoners van het gebied. Sterke communicatieve vaardigheden zijn noodzakelijk om met overtuigingskracht hun ruimtelijke keuzes te kunnen motiveren, zowel naar grote plenaire vergaderingen als naar kleine werkgroepen. Verwacht wordt dat de ontwerpers de gave bezitten om door middel van geschreven en gesproken woord en wervende beelden te kunnen enthousiasmeren.

Van de ontwerpers wordt een begeleidende rol verwacht ten opzichte van het proces en ten opzichte van het participatieve luik. De trekkende rol berust bij de verschillende verantwoordelijke stadsdiensten.

5 Traject

5.1 Overlegstructuur

Voor een goed verloop van het planproces en om het planproces te begeleiden wordt een interne overlegstructuur opgezet. De interne overlegstructuur bestaat uit een projectteam, werkgroepen en een plangroep.

De projectleider van AG Stadsplanning Antwerpen coördineert de opmaak van het masterplan.

1. Dit gebeurt samen met het projectteam. Volgende diensten worden in een vroeg stadium en in overleg betrokken:

- Samen Leven | Sociale interventie en woonregie
- Cultuur, sport & recreatie | Sport en recreatie
- Stadsontwikkeling | Openbaar domein
- Stads- en buurtonderhoud | Groen en begraafplaatsen
- Cultuur, sport & recreatie | Stedelijke jeugdendienst
- Patrimoniumonderhoud | Gebouwen/studiedienst
- Stadsontwikkeling | Milieu
- Samen Leven | Stedelijk wijkoverleg
- Samen Leven | Strategische cel/beleidsbureau
- Stadsontwikkeling | Mobiliteit en verkeer
- Stadsontwikkeling | Ruimtelijke Ordening

2. Voor de uitwerking van deelprojecten kunnen aparte werkgroepen worden opgericht. Deze rapporteren aan het projectteam. De werkgroepen zullen hoofdzakelijk worden samengesteld uit bovenstaande stadsdiensten.

3. In de plangroep worden de voorstellen getoetst en beleidsmatige alternatieven overwogen. Vaste leden van de plangroep zijn:

- Jan Verhaert, adviseur kabinet Janssens en Van Campenhout.
- Kristiaan Borret, stadsbouwmeester.
- Hardwin de Wever, directeur proces- en projectregie AG Stadsplanning Antwerpen.

Afhankelijk van de te bespreken thematiek kan de plangroep uitgebreid worden.

4. Op regelmatige basis wordt de visie en een stand van zaken terug gekoppeld met het districtcollege van Deurne.

5. Essentiële te betrekken externe partners zijn:

- Agentschap wegen en verkeer
- Agentschap voor natuur en bos
- Provincie Antwerpen, dienst waterbeleid
- Gemeente Wommelgem
- Natuurpunt
- De Lijn

Afhankelijk van de te bespreken thematiek kan de lijst van de te betrekken externe partners worden uitgebreid.

5.2 Communicatie en participatie

De participatiemomenten met bewoners, buurtbewoners en gebruikers worden aan de drie niveaus van het masterplan gekoppeld. Het participatie-instrument is afhankelijk van het niveau dat behandeld wordt:

- Niveau park: algemene vergadering. Open vergadering voor alle gebruikers en (buurt)bewoners. Type hoorzitting.
- Locatieonderzoek: gezamenlijk overleg met de hondenclubs, jeugdverenigingen en sportclubs.
- Programmaonderdelen: afzonderlijk overleg per programmaonderdeel.

De algemene vergadering komt periodiek samen. Doorheen het planproces worden vijf dergelijke momenten ingepland. Het gezamenlijk overleg en het afzonderlijk overleg (niveau locatieonderzoek en programmaonderdelen) wordt georganiseerd op basis van behoefte.

Het communicatie- en participatietraject wordt binnen stad Antwerpen verzorgd door het Stedelijk Wijkoverleg Deurne. De participatielijin wordt uitgezet door de participatiestuurgroep. Het Stedelijk Wijkoverleg Deurne, de Werkgroep rond Rugeveld, Antwerpen aan het woord en vertegenwoordigers van Stad Antwerpen en district Deurne bepalen samen de strategie voor communicatie- en participatie. De afspraken hieromtrent werden vastgelegd in het participatiecharter Rugeveld – Boterlaar-Silburg.

Aan de ontwerpers wordt gevraagd aanwezig te zijn op het startevent en zich voor te stellen aan de gebruikers en (buurt)bewoners. Ter voorbereiding van dit event wordt aan het ontwerpteam gevraagd voldoende informatie aan te leveren voor twee infopanelen waarbij gebruikers en (buurt)bewoners op een begrijpbare manier kennis kunnen maken met het ontwerpteam. De grafische lay-out en de productie van de panelen berust bij Stad Antwerpen. De voorlopige werkdatum van dit event is 14 november 2009.

6 Samenstelling van de opdracht voor het masterplan

6.1 Ontwerpproces masterplan

6.1.1 Fase 1: opstart / synthese

- Terreinbezoek begeleid door projectleider AG Stadsplanning Antwerpen
- Opmaak werkplanning en plan van aanpak ontwerpers
- Verwerken en doorgronden PVE stad en gebruikers
- Opmaak synthesesdocument / interpretatie probleemstelling
- 1 'intern' overlegmomenten met projectleider AG Stadsplanning Antwerpen
- 1 'extern' overlegmoment met buurt / Event zaterdag 14 november 2009

6.1.2 Fase 2: masterplan

6.1.2.1 Visie / PARK (voortbouwend op onderzoek minicompetitie)

- Terugkoppeling met projectstuurgroep voorstel na minicompetitie
- Verfijnen van de visie op macroschaal, toetsing van visie door ontwerp onderzoek op terrein
- Formulering inrichtingsprincipes en vooropgestelde beeldkwaliteit
- Opmaak wervende beelden / perspectieven
- 5 Interne overlegmomenten met projectstuurgroep
- 5 Externe overlegmomenten: Algemene Vergadering met parkgebruikers en (buurt)bewoners
- Opstellen verslagen per overlegmoment
- Opleveren synthetiserende visienota (visie, BkP, ontwerp onderzoek en inrichtingprincipes)

6.1.2.2 LOCATIEonderzoek (sport / jeugd / hondenclubs)

- Zoeken naar synergieën en/of dubbel ruimtegebruik
- Referentieonderzoek gelijkaardige programma's / combinaties
- Ontwikkeling van verschillende locatiescenario's + opstellen criteria i.f.v. afweging
- Keuze/advies o.b.v. optimaal functioneren van programma in het geheel, rekening houdend met ruime visie park
- Bijsturing / afstemming programma van eisen o.b.v. vooropgestelde visie
- 3 Overlegmomenten: gezamenlijk overleg met gebruikers / participatie
- Opstellen verslagen per overlegmoment
- Syntheserapport / advies i.f.v. besluitvorming

6.1.2.3 Ontwerp en ontwerp onderzoek van de DEELPROGRAMMA'S

- Vertaling visie op maat van deelprojecten vs geheel:
 - Volkstuinen (ruimtelijke uitwerking op voorontwerpniveau)
 - Woonwagenterrein (ruimtelijke uitwerking op voorontwerpniveau)
 - Valleigebied (scenario's)
 - Speelbos (draaiboek met ontwerpvoorstellen)
 - Sportterreinen (draaiboek met ontwerpvoorstellen) + toetsing 'sportmachine'
 - Begraafplaats (draaiboek met ontwerpvoorstellen)
 - Jeugdverenigingen (draaiboek met ontwerpvoorstellen)
 - Hondenclubs (draaiboek met ontwerpvoorstellen)
 - Informeel gebruik
 - Verbindingen
 - Randen
 - Formuleren specifieke richtlijnen / Beeldkwaliteitsplan deelprojecten
- Opmaak kostenraming (uitgewerkt per deelproject). Voor alle deelprojecten samen:
- Opmaak wervende beelden / perspectieven
- Terugkoppeling / verfijning met/van ruimere visie
- 10 Overlegmomenten: afzonderlijk per programmaonderdeel
- Opstellen verslagen per overlegmoment

6.1.2.4 Algemene overlegmomenten, fasering en eindrapportering

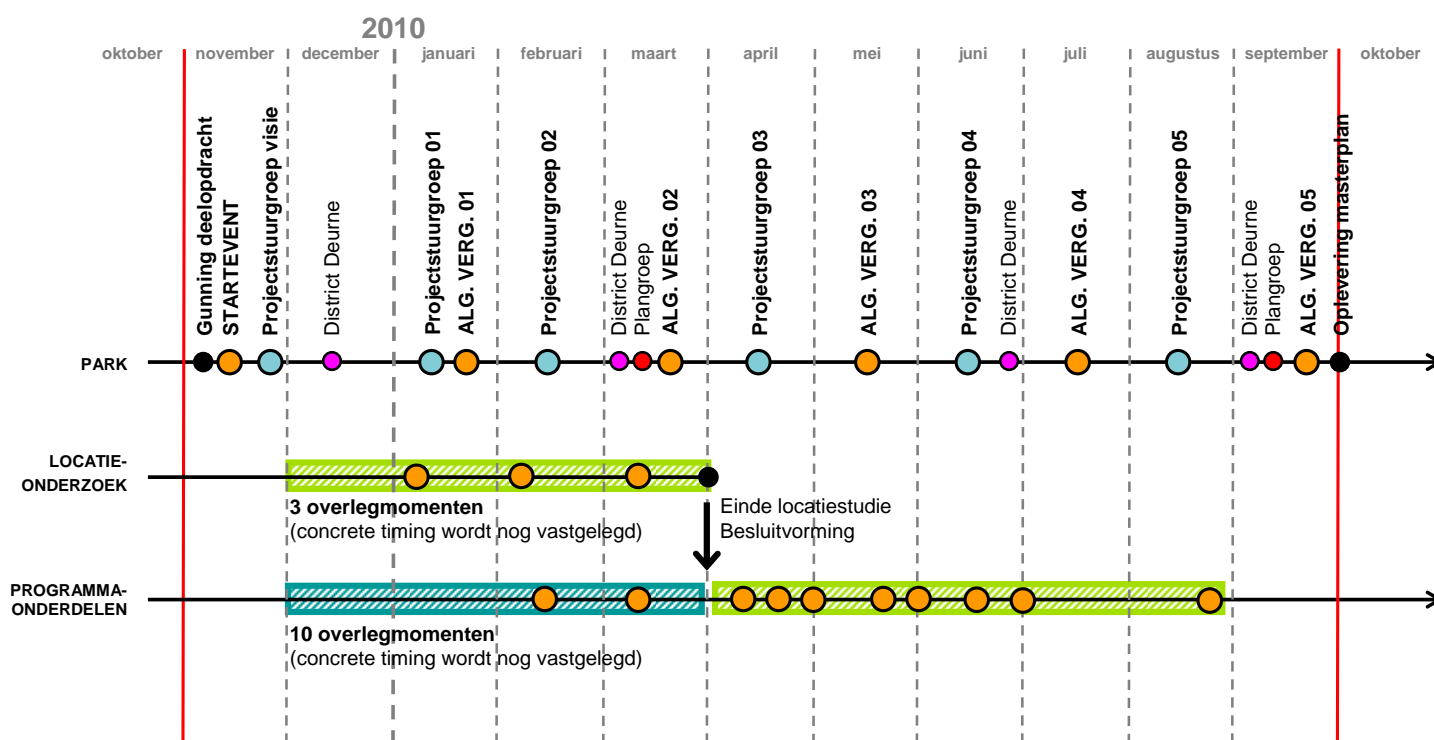
- Diverse aanpassingen in het definitief ontwerp
- Extensieve eindrapportering met richtlijnen en BkP park en deelprojecten + globaal masterplan
- Samenvattende eindrapportering
- Opmaak haalbare fasering
- 4 Presentatie- en overlegmomenten districtcollege Deurne
- 2 Presentaties Plangroep

6.2 Finaliteit van de opdracht

Het masterplan voor het park Ruggenveld - Boterlaar-Silsburg moet een plannenkader vormen dat een autonome uitwerking van de verschillende deelprojecten mogelijk maakt. Het is een wervend draaiboek voor alle deelprojecten doorheen de lange realisatietermijn die het gebied te wachten staat. De ontwerpers dienen hiervoor concrete ontwerpvoorstellen en typeontwerpoplossingen aan te leveren en ze daarna weten te vertalen in richtlijnen en randvoorwaarden. Van de ontwerpers wordt verwacht dat ze duidelijk aangeven welke de onveranderbare visie-elementen zijn en welke de mogelijkheid hebben om te evolueren.

Tot slot moet het plan een verfijning van de opgestelde fasering uitwerken zodat er concrete uitvoeringsbudgetten gekoppeld kunnen worden aan de verschillende onderdelen van het plan. Hiervoor moeten de ontwerpers deels zelf een inzicht kunnen geven in de kostprijsraming van de deelprojecten. De concreetheid van deze kostenindicaties is afhankelijk van het vereiste detailniveau gevraagd bij de uitwerking van de programmaonderdelen.

6.3 Timing

- **Projectstuurgroep** | stuurgroep met alle betrokken stedelijke diensten
- **Algemene vergadering** | open vergadering voor alle gebruikers en (buurt)bewoners. Type hoorzitting.

6.4 Te leveren documenten masterplan

Het masterplan Ruggenveld – Boterlaar-Silsburg houdt minstens volgende documenten in:

- Een overzichtsplan van het ontwerp masterplan voor het park, met de deelprojecten en de verbindingen (richtschaal: 1/2000)
- Wervende beelden op het niveau 'park'
- Een beeldkwaliteitsplan / –bundel voor het park
- Faseringsvoorstellen en kostenindicatie totale park
- Deelplan / overzichtsplan voorontwerp van de volkstuinensite (richtschaal: 1/500)
- Deelplan / overzichtsplan voorontwerp van het woonwagenterrein (richtschaal: 1/500)
- Synthetiserende bundel / draaiboek met de verzameling van de verschillende deelprojecten:
 - Voorontwerp van de volkstuinensite en het woonwagenterrein met belangrijkste onderdelen verder uitgelicht en gedetailleerd (inzoomen op bijvoorbeeld inrichting perceel, parking, gemeenschappelijke voorzieningen, randafwerking,...)
 - Ontwerpvoorstellen voor de begraafplaats, de sportterreinen, het speelbos, de jeugdverenigingen en de hondenclubs
 - Streefbeeld en scenario's voor de valleien van het Groot Schijn en de Koude Beek
 - Uitwerking van de beeldkwaliteit per programmaonderdeel
 - Richtlijnen en randvoorwaarden
 - Wervende beelden per programmaonderdeel
 - Kostenindicatie per programmaonderdeel

Alle documenten worden analoog aangeleverd in 5 exemplaren. Alle documenten worden met voorkeur opgemaakt in A4 formaat met uitzondering van plannen die op A3 formaat of groter kunnen zijn.

Het masterplan en haar onderdelen moeten ook digitaal beschikbaar worden gemaakt. Kort samengevat wordt gevraagd om volgende digitale formaten aan te leveren:

- Het masterplan in *.pdf (en indien relevant in *.dwg)
- Bijhorende documenten in *.pdf: toelichtingsnota, presentatie,...
- Bijhorende beelden in *.jpg (of gelijkaardig standaard formaat)
- Een gegeorefereerd beeld van het masterplan (*.tiff)
- Rasterformaat van de legende van het masterplan (*.tiff)
- De gegeorefereerde afbakening van het masterplan in vectorformaat (*.shp)
- De verschillende gegeorefereerde complementaire lagen in vectorformaat: punten, lijnen, vlakken (zoals bepaald in de richtlijn digiRUPs, <http://www2.vlaanderen.be/ruimtelijk/registers/digirups/digirups.html>, naar de gedetailleerdheid van het plan) (*.shp)

6.5 Erelonen

ERELONEN MASTERPLAN RUGGEVELD - BOTERLAAR-SILBURG		fasen opmaak masterplan																				
		nov-dec 2009																				
		aantal uren			uurprijs			totale prijs			totale prijs per deeltaak											
	Sr	PL	Jr	Tek	Adm	Sr	PL	Jr	Tek	Adm	Sr	PL	Jr	Tek	Adm	Sr	PL	Jr	Tek	Adm		
Fase 1 OPSTART / SYNTHESE																						
Terreinbezoek begeleid door projectleider AG Stadsplanning Antwerpen																						
Opmaak werkplanning en plan van aanpak ontwerpers																						
Verwerken en doorgroeven PVE stad en gebruikers																						
Opmaak synthesesdocument / interpretatie probleemstelling																						
1 'intern' overlegmomenten met projectleider AG Stadsplanning Antwerpen																						
1 'extern' overlegmoment met buurt / Event zaterdag 14 november 2009																						
TOTAAL FASE 1																						
Fase 2 MASTERPLAN																						
Visie / PARK (voortbouwend op result minicompetitie)																						
Terugkoppeling met projectstuurgroep voorstel na minicompetitie																						
Verfijnen van de visie op macroschaal, oplossing van visie door ontwerp onderzoek op terrein																						
Formulering inrichtingsprincipes en vooropgestelde beeldkwaliteit																						
Opmaak wervende beelden / perspectieven																						
5 Interne overlegmomenten met projectstuurgroep																						
5 Externe overlegmomenten. Algemene Vergadering met parkgebruikers en (buurt)bewoners																						
Opstellen verslagen per overlegmoment																						
Opleveren synthetiserende visienota (visie, bkp, ontwerp onderzoek en inrichtingsprincipes)																						
<i>Totaal opmaak visie park</i>																						
LOCATIEonderzoek sport / jeugd / hondenuitdaging																						
Zoeken naar synergieën en/of dubbel ruimtegebruik																						
Referentieonderzoek gelijkaardige programma's / combinaties																						
Ontwikkeling van verschillende locatiescenario's + opstellen criteria i.f.v. afweging																						
Keuzeadvies o.b.v. optimaal functioneren van programma in het geheel, rekening houdend met ruime visie park																						
Bijsturing / afstemming programma van eisen o.b.v. vooropgestelde visie																						
3 Overlegmomenten: gezamenlijk overleg met gebruikers / participatie																						
Opstellen verslagen per overlegmoment																						
Syntheserapport / advies i.f.v. besluitvorming																						
<i>totaal locatieonderzoek</i>																						

7 Administratieve bepalingen minicompetitie

7.1 Procedure

09.06.2009	Uitnodiging deelname minicompetitie, voorstelling opdracht en gezamenlijk terreinbezoek
25.09.2009	Inleveren van offerte van deelopdracht
06.11.2009	Gunning van de deelopdracht
09.11.2009	Start van opmaak masterplan
14.11.2009	Startevent Rugeveld – Boterlaar-Silburg + bureaupresentatie aan buurt
24.09.2010	Opleveren masterplan

7.2 Vragen betreffende de opdracht

Er wordt een toelichting van de projectdefinitie voorzien gecombineerd met een terreinbezoek. Deze vindt plaats op donderdag 9 juli 2009. De locatie en het tijdstip wordt meegedeeld. Schriftelijke vragen kunnen via mail aan de projectleider Rugeveld - Boterlaar-Silburg bezorgd worden. De vragen dienen uiterlijk op maandag 10 augustus doorgemailed te worden. De projectleider verzamelt alle vragen en verstuurt op vrijdag 21 augustus de antwoorden naar alle geselecteerde kandidaten.

De vragen worden verstuurd naar volgend mailadres:
bert.claes@stadsplanning.antwerpen.be
met de vermelding 'Vraag masterplan Rugeveld - Boterlaar-Silburg'

7.3 In te leveren documenten voor offerte

Offerteformulier

in één exemplaar volledig ingevuld

Conceptnota

Een nota betreffende het concept of de verkennende visie van de ontwerper over de opdracht, in functie van de doelstellingen en uitgangspunten die de opdrachtgever verduidelijkt heeft in de projectdefinitie en waarin het volgende wordt verduidelijkt:

1. Kwaliteit van concept en visievorming op vlak van stedenbouw, landschapsinrichting, architectuur en mobiliteit: door middel van schetsen, tekeningen, beeldmateriaal of andere die nodig zijn om duidelijk te maken op welke wijze de visie ruimtelijk uitgewerkt zou worden en dit gekaderd in zijn ruimere context;
2. A. Plan van aanpak: een werkvoorstel voor de organisatie van het planproces
B. Timing van de uitvoering van de opdracht en financieel voorstel op basis van de opgegeven ereloonberekening.

Deze conceptnota moet vooral duidelijkheid geven over de visie van de ontwerper over het niveau 'park' en het niveau 'programmaonderdelen'. De opdrachtgever begrijpt dat het niveau 'locatieonderzoek' niet sterk kan worden uitgewerkt op basis van de beschikbare gegevens in deze projectdefinitie. Dit niveau dient hiervoor het participatief traject te doorlopen.

De conceptnota dient, naast blijkt te geven van een doordachte visie, ook aantonen welke wervende instrumenten de ontwerpers wensen in zetten om zowel stadsdiensten als (buurt)bewoners en gebruikers te enthousiasmeren en op een begrijpbare manier de verschillende ontwerpkeuzes kunnen duidelijk maken. Specifiek voor de programmaonderdelen moeten de ontwerpers in hun conceptnota bewijzen dat ze in staat zijn meerdere gelijkwaardige scenario's te bouwen voor eenzelfde programmaonderdeel. Er wordt gevraagd aan de ontwerpers om minstens het programmaonderdeel 'volkstuinten' in drie gelijkwaardige scenario's uit te werken.

Tot slot moet de conceptnota minstens een reflectie bevatten op het voorgestelde proces en participatietraject.

Formaat van de documenten en aantal

Alle documenten zijn opgemaakt in A4 met uitzondering van plannen die op A3 formaat kunnen zijn. Alle documenten worden in viervoud ingediend, enkel offerteformulier in één exemplaar. Alle documenten worden op digitale drager in één exemplaar ingediend.

7.4 Gunningscriteria

Voor de deelopdrachten die voortvloeien uit deze raamovereenkomst zijn telkens de volgende gunningscriteria van toepassing (de gunningscriteria van de deelopdracht zijn een concretisering van de gunningscriteria van de raamovereenkomst)

1. Kwaliteit van concept en visievorming op vlak van stedenbouw, landschapsinrichting, architectuur en mobiliteit. (60 punten)

De inschrijver geeft door middel van zijn offerte zijn visie over deze opdracht op basis van de projectdefinitie. De conceptnota wordt aangevuld met de nodige schetsen of schema's om het voorstel voldoende te verduidelijken en inzichtelijk te maken.

Voor de beoordeling worden verschillende deelaspecten in rekening gebracht.

Volgende (niet limitatieve) opsomming geeft een overzicht van de betreffende deelaspecten en zullen telkens verduidelijkt worden in de projectdefinitie van de deelopdracht:

- stedenbouwkundige visie of de ontsluiting van de site en zijn relatie met de grotere omgeving
- architecturale visie of de relatie tussen de verschillende onderdelen
- mobiliteit en ontsluiting op het domein zelf en met zijn omgeving
- erkennen en benutten van de aanwezige potenties
- flexibiliteit en haalbaarheid van het concept met het oog op de uitvoering

Dit alles gerelateerd aan de ambitie en verwachtingen van de opdrachtgever

2A. Aanpak van de deelopdracht (30 punten)

Dit criterium wordt beoordeeld op basis van een nota waarin de voorgestelde aanpak van de verschillende deelaspecten van de samenwerking worden beschreven. Elementen die hierin kunnen aan bod komen zijn:

- samenwerking verschillende disciplines binnen ontwerpteam
- samenwerking ontwerpteam-opdrachtgever
- samenwerking met externe betrokkenen
- taakverdeling en plan van aanpak

2B. Timing van de uitvoering van de opdracht en financieel voorstel op basis van de opgegeven ereloonberekening. (10 punten)

Opgave van het aantal uren waarbinnen de opdracht gerealiseerd zal worden. De inschrijver gaat een resultaatverbintenis aan om de opdracht ook effectief binnen het opgegeven aantal uren te verwezenlijken. Het in de modelovereenkomst opgegeven uurloon wordt vermenigvuldigd met de op te geven uren om zo tot een forfaitaire prijs te komen.

7.5 Beoordelingscommissie

De beoordelingscommissie bestaat uit:

- Filip Pittillion, programmaleider stadsprojecten, AG Stadsplanning Antwerpen
- Bert Claes, projectleider Rugeveld - Boterlaar-Silburg, AG Stadsplanning Antwerpen
- Kristiaan Borret, Stadsbouwmeester
- Extern deskundige

7.6 Wedstrijdpremie

Elke inschrijver die voor een concrete deelopdracht een redelijke en regelmatige offerte (beantwoordend aan de projectdefinitie) indient, ontvangt een premie waarvan het bedrag bepaald wordt door de omvang van het specifieke project. De wedstrijdpremie bedraagt 10% (afrondding naar een hoger honderdtal) van het geraamde bedrag voor het opmaken van een masterplan (vastgelegd door de opdrachtgever), met een plafondwaarde van 10.000 euro per kandidaat. Het ereloon van de ontwerper aan wie de deelopdracht wordt toegekend, wordt niet verminderd met het bedrag van deze vergoeding.

De raming van de deelopdracht bedraagt 88.980 euro (excl. BTW). De wedstrijdpremie voor deze deelopdracht bedraagt 8.900 euro (excl. BTW).

8 Bijlagen

Worden digitaal aangeleverd:

- Ruimtelijk uitvoeringsplan Ruggenveld-Silburg
- Projectdefinitie masterplan Ruggenveld - Boterlaar-Silburg
- Tabel raming erelonen
- Foto's

Park

Ruggeveld –

Boterlaar-Silsburg

